
LIBRARY OF CONGRESS
0 020 517 446 1

Folkelæsning.

Hakon Jarl hiin Rige,

Sørgespil

af

Adam Oehlenschläger.

Udgivet af

F. L. Liebenberg.

Ved Udvalget for Folkeoplysnings Fremme.

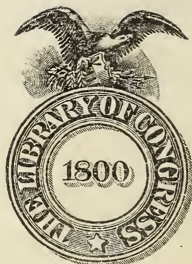
Kjøbenhavn.

I Commission hos G. E. C. Gad.

1867.

Bogladepris 1 Mk. 8 Sk.; Subskriptionspris see Omslagets Bagside.

9.

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

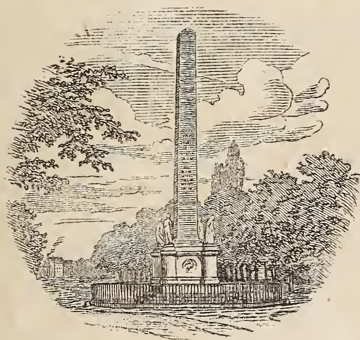
Folkelæsning.

Hakon Jarl hiin Rige,

Sørgespil

af

Adam Oehlenschläger.

Ved Udvalget for Folkeoplysnings Fremme.

Kjøbenhavn.

I Commission hos G. E. C. Gad.

1867.

Udgivet efter Overenskomst med Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter. Textrecensionen er af F. L. Liebenberg.

En Forklaring over nogle sjeldne Ord og Navne er tilføiet sidst i Bogen.

P.

J. C. Bang

Trykt hos J. H. Schultz.

Personerne.

Olaf Trygvesøn, Konge i Dublin.
Hakon Hlade-Jarl, hiin Rige kaldet, Norges Behersker.
Erling, hans Søn.
Thorer Klake, Kjøbmand.
Carlshoved, } Olafs Frænder.
Jostein,
Einar Tambeskjælver, en ung Bueskytte.
Bergthor, Smed, Thrøndernes Laugmand.
Gudrun, } hans Døttre.
Astrid,
Orm, } deres Fæstemænd.
Thorvald,
Thora, Jarlens Kjæreste.
Thangbrand, Præst.
Auden, en gammel, eenøiet Mand.
Grib, Thorers Træl.
Karker, } Jarlens Trælle.
Stein,
Leif,
Et Bud.
Inger, Thoras Pige.
Præster, Kæmper, Bønder og Trælle.

Første Act.

Hlade.

En Plads med Træer, uden for Hakon Jarls Gaard, hvortil en Deel af Bygningen vender ud med aabne Vinduer. Karker og Grib sidde under et Træ ved et Madfad og et Ølbæger. Man hører Larm og Lystighed inde i Hoisalen.

Karker.

Hør, hvor de støie! hvilken Lystighed!
Jeg hører Thorer Klakes Røst, din Herre,
Han taler om sin udenlandske Reise.

Grib.

Det gjør han vel i; den er værd at høre,
Hvordan han snildt har tusket sine Varer
Rundtom paa hver en Kyst, i alle Stæder,
Og faaet Guld og Sølv derfor i Mængde.
Et listigt, kløgtigt Hoved er min Husbond,
Han burde levet under Harald Graafeld.

Karker.

Hvorfor just under ham?

Grib.

Det var en Konning,
Som hjalp paa Kjøbmandskab og Landets Opkomst;
En Konning, som til Nytte for sit Land
Aflagde Purpurkaaben med dens Guld,
Og svøbte sig i ydmygt Faareskind.

Karker.

Og derfor har man kaldt ham Harald Graafeld?

Grib.

Til evig Ære; ja, naturligviis.
En Høker-Konning! al hans hele Flaade

Var Pæreskuder, Sceptret var en Alen.
En herlig Helt!

Karker.

Men tag dig vel i Agt,
At ei du roser ham just alt for meget;
Nu raader Jarlen, og han lider ei,
At man for meget taler om de Andre.

Grib.

Tak for dit Raad, min snilde Ven!

Karker.

Selv Tak!
Men hør, fortæl mig ogsaa Noget nu!
Vi hører Ingenting; her maae vi sidde
Og kukkelure i vor Eensomhed.

Grib.

Ha, hvo der turde nu gaae ind og sætte
Ved Bordet sig, og med ulænket Haand
Guldhornet gribe blandt de andre Frimænd!

Karker.

Bevares! hvilke høist forvorpne Ord!
Tag dig kun Vare, find dig i din Skjebne;
Vi er nu eengang født i Trællestand.

Grib.

Og dermed dysser du din Sjæl i Dvale?

Karker.

Hvorfor ei det? Det, som man ei kan ændre,
Det faaer at blive, som det er.

Grib.

Ja vist!

Karker.

Hvad mangler os? har vi ei bragt det vidt?
Dig lider Thorer Klake, Hakon mig.
Nu, det forstaaer sig selv, jeg har det bedre,
End du: din Husbond er en Kjøbmand kun,
Min derimod er meer, han er en Jarl,
Og den fornemste Jarl i hele Landet,
Har hele sexten andre under sig,
Saa han er færdig ved at være Konge.
Nu, er min Skjebne ikke god? Tilforn
Jeg maatte kjøre Plougen, stange Møg,
Og sove mangen Nat i Svinestien;
Nu har jeg gode Klæder, herlig Mad,

Lidt at bestille, Vinterstuen luun,
Faaer sjelden Prygl.

Grib.

Du fødtes til din Stand.

Karker.

Det samme har min Herre Hakon sagt.
Han ledte længe, før han fandt en Svend,
Som jeg. Han har sit eget Lune, seer du!
Han siger, som er sandt, en Træl maa lyde,
Maa være tro, men uden Stolthed selv,
Maa være stærk og værge for sin Herre.

Grib.

Kort Alt, hvad man forlanger af en Hund.

Karker.

Saasnart Jarl Hakon saae mig første Gang,
Fandt han mig saadan, som jeg burde være;
Han saae min brede, lave Pande, saae
Paa mine korte, tykke Fingre, paa
Min platte Næse, paa mit satte Væsen,
Og Alt var netop, som han ønskte det.
Nu er jeg daglig om ham; der er Faa,
Der veed saa god Besked, som jeg, om Alting,
Hvad han forretter mellem Aar og Dag.

Grib.

Tys! stille! tys! Nu tale de derinde
Igjen om Olaf Trygvesøn.

Karker.

Hvad er
Det for en Olaf?

Grib.

Ak, en herlig Helt!
Har været Træl, som jeg; nu er han Svoger
Til Kongen i Dublin, ja Konning selv.

Karker.

En født og baaren Træl?

Grib sukker.

Født var han ei,
Han var en Kongesøn.

Karker.

Ja, paa det Lav!
Saa er det ingen Sag at blive Konge.

Grib.

Som Olaf blev det, var det ingen let Sag;
Thi baaret under Moderhjertet var
Ham Skjebnen allerede fjendtlig sindet.

Karker.

De reise sig. Staa op! der kommer Jarlen
Fra Davrebordet alt med sine Mænd.

Hakon Jarl og hans Kæmper gaae over Skuepladsen.

Grib.

En herlig gammel Helt er Hakon Jarl,
Han kneiser vældigt, som en knudret Eeg
Blàndt alt det andet Smaakrat.

Karker.

See, nu gaaer han
Nok sin sædvanlige Spadseregang.
Nu maa jeg ind at rødde Bordene,
Og have Opsigt med de andre Trælle.
Vil du gaae med?

Grib.

Nei, jeg vil blive her,
Her i den store Høisal, som er bygget
Saavel for mig, som for den bedste Helt.

Gaaer ind imellem Træerne.

Karker.

Stort skal det være! Snap du efter Luften,
Saa slikker jeg Tallerknerne; lad Thor saa
Bedømme, hvem af os der var fornuftigst!

Gaaer.

En Offerlund

med de tolv store Guders Billeder af udhugne Graastene; i Midten Odins. Solen gaaer ned, og kaster sine sidste Straaler hen over dem. Gudrun og Astrid komme ind i Lunden, den Første med en Blomsterkrands.

Astrid.

Gudrun! Gudrun! hvor fører du mig hen?
Hvad vove vi? De høie Guders Lund,
Hvor ingen uindviet Fod tør træde!

Gudrun.
O! den, som elsker trofast og oprigtigt,
Er viet ind; og det gjør du, som jeg.

Astrid.
Mit Hjerte banker. Søster! seer du, seer du
De store Guder, hvor de staae alvorligt,
Og skue strengt og truende herned?
Fortørn ei Guderne, min Søster! kom.

Gudrun.
Ei see de alle lige strengt herned;
Den høie Frigga smiler moderlig.
Og seer du hist den smekkre, skjønne Freia?
O! ei blot moderlig, men elskovsfuld
Hun smiler hid til sine unge Døttre.

Astrid.
Hun frydes ved din sjeldne Skjønhed, Gudrun!
Og veed, som hver en Norges Ungersvend,
At du est Lunde=Sol.

Gudrun.
Min gode Astrid!
Gak du nu ikkun hjem foran, og lav
Vor Fader Nadveren til Rette smukt.
Han smedder paa Jarl Hakons Kongekrone,
Og naar han holder inde med sit Arbeid,
Da er han træt og hungrig, som den Bedste.
Gak du foran, jeg følger dig, saasnart jeg
Har faaet færdig denne Blomsterkrands.

Astrid.
Forgjeves Arbeid kun! Hvortil den Pynt?
Orm kommer, veed du jo, dog ei i Aften.
I Morgen er den vissen.

Gudrun.
Gaa foran,
Og lad mig ene!

Astrid.
Nu, du est forelsket,
Forelskte søger Eensomhed. Naturligt!
O see, hvor Solen hist gaaer deiligt ned,
Og titter med sin purpurrøde Lue
Ind i det sorte Krat! Saaledes titter
Den ene Lunde=Sol hen paa den anden.

Hun gaaer.

Gudrun.

Nu er jeg ene. Store, hellige Guder!
Fortørnes ei, at en uskyldig Mø
Indtriner med en bange, frygtsom Fod
I eders hemmelige, dunkle Lund.
O, skjønne Freia! min Gudinde, min!
Siig, tør jeg vove det? Her har jeg flettet
En Krands af dine hulde Blomster; sødt,
Som lyse Alfer, stode de og leged
I Sommersolens Aftenrøde. Freia!
Tilgiv din Mø, at hun med bange Fjed
Sig nærmer her din høie Billedstøtte,
Og at hun slynger let sin Blomsterkrands
Om dine hvide Lokker.

Hun stiger op paa Foden af Billedstøtten, og sætter Krandsen om Freias Hoved. I det samme komme Hakon Jarl og Thorer Klake. Gudrun bliver staaende frygtsom og stille paa Billedstøtten.

Hakon.

Her er vi ene. Her i denne Lund
Tør Ingen træde, uden Odins Præster
Og Hakon.

Thorer.

Ædle Herre Jarl! din Tillid
Gjør Thorer stolt.

Hakon.

Du troede altsaa, Thorer!
At hvad der blev fortalt ved Davrebord
Om Olaf Trygveson, var ganske nyt
I mine Øren?

Thorer.

Efter din Forundring
Og din Opmærksomhed at dømme, kort,
Hvis jeg skal troe, hvad mig dit Ansigt sagde,
Saa var det nyt.

Hakon.

Stol ikke paa mit Ansigt!
Mit Ansigt hører mig til, det maa lystre
Sin Herre. Derfor, hvad jeg tyktes,
Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
Imellem Sværmen. Her vi er alene.
Vid altsaa, at jeg kjendte Trygveson,
Før du i Dag opmærksom mig har gjort.

Thorer.
Det er heelt rimeligt, at Heltens Rygte
Er ogsaa naaet til dine Øren, Herre!
Men, som mig synes, taer du denne Sag
Meer end almindelig høitidelig.

Hakon.
Ræk mig din Haand paa, at du est mig tro!

Thorer.
Det veedst du, Herre! Al min hele Velfærd
Fik jeg fra dig, du gavst mig Skibe, dig
Jeg ene takke maa for al min Lykke.

Hakon.
Du est af mine Folk, min gode Thorer!
Dig har jeg længtes efter. Du est snild
Til at udføre, hvad du har i Sinde,
Og kommer en uventet voldsom Hindring,
Da est du kjæk, og bruger Sværd og Øxe
Saa godt, som nys du brugte din Forstand.
Saaledes bør det være.

Thorer.
Odin gav os
Særskilte Kræfter, hver maa bruges, ei
Den ene maa forsømmes for den anden.

Hakon.
Hvad Mennesket er skabt til, føler han,
Og medfødt Drift udvikler medfødt Kraft;
Han sætter det igjennem, som han kan,
Og anden Grund behøver ei hans Daad.

Thorer.
Du taler snildt, min vakkre Herre!

Hakon.
Jeg
Har altid følet Lyst til at beherske;
At styre Norges gamle Rige, var
Min høieste, min største Tanke.

Thorer.
Herre!
Den var dig værdig; og hvad du har ønsket,
Det har du naaet.

Hakon.
Ei ganske, gode Ven!
Ei ganske; mestendeels, men dog ei ganske.

Endnu dog kaldes jeg kun Hakon Jarl;
Til Jarlen er jeg født og baaren, den
Behøved ei saa strengt at strides for.

Thorer.

Det kommer an paa dig, naar selv du vil,
Saa nævne Alle dig med Kongenavn.

Hakon.

Jeg haaber selv, at mine stolte Normænd
Vil føle, det er mere værdigt at
Beherskes af en Konning, end en Jarl.
Paa første Thing, som nu jeg sammenstævner,
Jeg bære vil mit stolte Ønske frem.
Den gamle, vakkre Kæmpe, Bergthor Smed,
Arbeider flittig paa min Kongekrone;
Naar den er færdig, vorder Thinget sat.

Thorer.

Det gaae, hvordan det vil, du est dog Konge.

Hakon.

Dig rører ikkun Fordeel som en Kjøbmand;
Den ydre Glands maa heller ei foragtes.
Den har jeg kæmpet til med List og Magt.
En Møes Omfavnelse er ei saa salig,
Som Kronens om den kongelige Tinding.
Fast har jeg naaet mit Maal; men Dagen graaner,
Og Urten bugner under Aftenduggen,
Som Eivind Skaldaspilders Vise lyder.
Mit sorte Haar afbrydes hist og her
Med hvide Lokker. Ræk mig hid din Haand!

Thorer rækker ham den, Hakon klemmer, og siger derpaa nedslaaet:

Før klemte jeg, saa Blodet flux sprang ud
Af Neglerødderne, som Most af Frugt.
Siig mig oprigtig, følte du mit Haandtryk?

Thorer.

En Mand bør aldrig ømmes ved et Haandtag,
Om det er nok saa strengt.

Hakon.

Mit var ei strengt;
Det vil du bilde mig kun ind. Seer du
Min Pande, hvor den alt er gjennempløiet
Af Rynker?

Thorer.

Rynker pryde jo en Mand.

Hakon.

Men Norges Møer kan ikke lide dem.
Kort sagt, min Ven! jeg ældes, jeg blier gammel,
Det mærker jeg; og derfor vil jeg nyde
Min Aftenstund. Min Sol skal synke ned
I rolig og i herlig Purpurrødme,
Og Vee den Sky, som vil fordunkle den!

Thorer.

Ret saa, min Drot! men hvor er den?

Hakon.

I Vesten
Naturligviis; der, hvor den ei skal være.

Thorer.

Du mener Olaf i Dublin?

Hakon.

Han stammer
I lige Linie fra Harald hiin
Haarfagre. Ven! du kjender Norges Bønder:
Et herligt, trofast, tappert Kæmpefolk;
Men fuldt af Overtro og Fordom dog.
Jeg vedder, at mit hele Værd, min Magt
Forglemtes over Olafs Kongefødsel,
I Fald det blev bekjendt, at han var til.

Thorer.

Det troer du kun.

Hakon.

Troer? troer kun? Thorer Klake,
Jeg kjender mine Folk. Og skulde nu
Den vilde Sværmer, denne Landsforræder
Bestige Thronen?

Thorer.

Landsforræder, Herre?

Hakon.

Jeg stod med mine Mænd ved Danevirke,
Og mine Mænd var Normænd; ned vi droge
At hjelpe Harald Gormsøn. Olaf stod
Paa Fjendens Side, hjalp den christne Otto
At brænde Nordens Fæstning. Landsforræder?
Det undrer dig? Og er da den ei saa,
Som bliver sine Fædreguder troløs?

Thorer.

Ei troløs. Trygvesøn har aldrig troet
Paa Nordens Guder.

Hakon.

Og en Gudsbespotter,
Han skulde sætte sig paa Norges Stol?

Thorer.

Hvo tænker slig en Tanke?

Hakon.

Jeg, min Ven!
Og Olaf maaskee med. Al Haralds Æt,
Naar han undtages, reent var røddet ud.
Min Jarleæt er gammel, stor, som den;
Fra Arilds Tid har Hlade=Jarlen været
Den Mægtigste næst Kongen, Kronen nærmest.
Nu var der ingen meer; en Sværmer kun,
Som har fornegtet nordisk Tro og Sæd,
En frikjøbt Træl, født i en Skov paa Reisen,
Da Faderen var død, midt i en Udørk —
Hvor saare let at vorde Kongesøn
Paa saadan Viis! Ved alle Valhals Guder,
Han skal ei hindre mig. I høie Aser!
Han skal ei fræk bestorme eders Magt.
Du vise Odin! stærke Auka=Thor!
Og Freia!

Han gaaer hen i Baggrunden mod hendes Billedstotte, og bliver i det samme Gudrun vaer.

Ha, hvad seer jeg? hvad er dette?

Gudrun.

Ak, ædle Herre Jarl! tilgiv mig. Ak,
Jeg plat forgaaer af Blufsel og af Skræk.
Jeg veed, det er forbudt at nærme sig
De store Guders dunkle Helligdom.
Tilgiv mig, ædle Herre!

Hakon forundret.

Vakkre Mø!
Hvad gjør du her i Lunden? Komst du hid
At lytte til min Tale? Jeg forfærdes:
En Speider du?

Gudrun.

Ved Freia, ved min Uskyld,
Jeg har ei hørt et Ord! Jeg alt forlængst

Var sprunget ned; men Frygten for at falde,
At røbe mig —

Hakon.

Hvad vilde du da her?

Gudrun.

Ak, Nøden tvinger mig at sige Alt:
Jeg er din Smeds, den gamle Bergthors Datter,
Orm Lyrgias Fæstemø, og, Herre! derfor
Jeg bundet har en Blomsterkrands til Freia,
Og voved mig i Lunden. Ak, tilgiv!
Jeg vilde smykke min Gudindes Isse.

Hakon.

Ha, lykkelige, skjønne Sammenkomst!
Du est den fagreste blandt Møer i Lunde,
Som derfor de forelskte Ungersvende
Har givet Navn af Lunde-Sol?

Gudrun.

Ak, Herre!
Lad mig nu stige ned. Jeg lover helligt,
At aldrig meer jeg sætter her min Fod.

Hakon til Thorer.

Ved Freia i Folkvangur, hun er skjøn! —
Kom, vakkre Glut! kom, lad mig hjelpe dig.

Han løfter hende paa sin Arm, og bærer hende saaledes frem paa Skuepladsen.

Let som en Fjær, og dog et frodigt Blomster,
En svulmende, en sluttet Lilieknop!
Siig mig, mit Godt! hvad synes dig vel om
Dit Sæde paa Jarl Hakons Kæmpearm?

Gudrun.

For Alting, ædle Herre! sæt mig ned,
Vanær ei dine Guders Helligdom.

Hakon

sætter hende ned med et forvirret Sideblik til Guderne.

Vanær? Min skjønne Pige! siig, hvordan
Kan dine søde Læber tale saa
Barnagtigt? Hvilke trinde, hvide Hænder!

Han kysser dem.

Gudrun.

Ved Alt, hvad helligt er, lad mig nu gaae!

Hakon

slynger sin Arm om hendes Liv.

Og dig har gamle Bergthor listig gjemt,

Og naar jeg vilde see dig, var du borte,
Var i Besøg — Thor veed det — hos din Moster
I Gudbrandsdalen!

Gudrun.

Hvad var der at see
Paa mig, en stakkels Bondes Fæstemø?
Ak, han er nidkjær, Herre! Hvis han kom —
O, slip mig!

Hakon.

Hvis han kom? o, hvilken Rædsel!
Jeg skulde bede selv mig flux til Gjest
Ved eders Bryllup, og i Sandhed ei
Forglemme Brudegaven.

Gudrun.

Lad mig gaae!

Hakon.

Du slipper ikke ud af Freias Lund,
Før du har givet mig et Kys.

Gudrun.

O, Himmel!

Hakon.

O, Himmel? hvad? hvordan? den stolte Hakon,
Snart Norges Konning, negter du et Kys?
Og skal han længe trygle?

Gudrun.

Jeg forgaaer!

Han aftvinger hende et Kys. Hun undflyer.

Hakon.

Du flygter, Hind? Den gamle Bjørn formaaer
Ei længer rask at gribe dig i Flugten.
Men bi! men bi!

Thorer.

Jarl Hakon!

Hakon.

Hvilken Skjønhed!
Saaest du de lange, gule Haar, hvor de
Var slynget rundt i store Fletninger
Med røde Baand? Saaest du de runde Arme?
De blaae, de elskovsfulde Himmeløine?
Den hvide, fulde Barm, som trued med
At sprænge Sølverlænken?

Thorer.
Kjære Herre!

Hakon.
O, hvad var Bergliots Skjønhed, hvad er selv
Thora fra Rimols Skjønhed imod denne?

Thorer.
Ved Odin, hun er smuk. Men, ædle Herre!
Glem ei, hvorfor vi kom, erindre dig,
Du havde Ting af større Vigtighed
Her at betroe din Tjener.

Hakon.
Vigtighed?
Fastfrosne Iistap! ulmer ingen Gløb
Af Elskovs Lue længer i dit Hjerte?
Ha, føl da mit! det slaaer med Ungdoms Slag.
Og hvorfor skulde jeg da ønske mig
At være Herre til et udstrakt Land,
Hvis ei det var min Attraa, som min Ret,
At plukke Blomsten, hvor den voxte frem?

Thorer.
Men Olaf, kjære Herre!

Hakon.
Det er sandt.
Vel var det, at jeg strax blev hende vaer.
Hun svor, hun havde Intet hørt. Jeg troer det;
Hun er uskyldig, svor det ved sin Uskyld.
Der komme Jostein og Carlshoved; dem
Har jeg kun ventet.

Jostein og Carlshoved komme.

Hakon gaaer dem i Møde.
Nu, velkommen hid!
Her har jeg tre af mine bedste Venner;
Hvi kan jeg ikke række hver en Haand
Paa een Gang?

Carlshoved.
Ædle Jarl! vor største Stolthed
Er, at du har os kjær.

Hakon.
I vide begge,
Hvad der har længe ligget mig paa Hjertet,
Og hvi jeg kaldte eder hid i Eenrum.
Den snilde Thorer, som jeg kun har ventet

For flux at rette ud mit Anslag, veed
Det kun saa halvskjels. Nu, saa hør mig da:
Mit Liv er svundet hen i Kamp og Uro,
Og mange Stene, meget vildsomt Krat
Først maatte gjennembrydes, luges, roddes,
Før denne Gran var mægtig frem at skyde
Med Kraften, som Alfader skjenkte den.
I ere mine Venner, eder kan
Jeg tillidsfuld betroe mit Hjertes Hensigt.
Mit Navn er agtet vidt og bredt i Nord,
Jeg stridt mig har til Norges første Mand,
Kun mine Fjender kan miskjende mig.
Den svage Harald Graafeld og hans Brødre
Fordærved Landet; uden Kraft og Styrke
Var Ingen mægtig til at hævde sig
Den Ret, som var ham medfødt. Som en Leg
Af Trolde boltred de sig blandt hverandre,
Og sank for vexelsidig Morderhaand.
Kun Harald Graafeld var en Modstand. Jeg
Tilstaaer det, jeg lod Listen veie op
Mod det, som Skjebnen skjenkte ham af Lykke.
Med Danerkongens Broder, siger man,
At jeg har handlet slemt. Og hvordan det?
Den feige Kjøbmand, kjed af Guld, fik Lyst
Til og engang at faae en Part i Riget
Fra Broderen, betroede sig til mig.
Jeg sveg hans nedrige Fortrolighed,
Fik Harald Graafeld lokket did; og Alt
Ved Haab om Vinding kun. Han, som Guldharald,
Fortjente ei at bære Kongekrone.
Ved Liimfiord faldt de begge, Halse blev
Den fælles Grav for sløv Begjerlighed,
Og Harald Blaatand havde nu sit Rige
Udeelt og ubeskaaret, og ved mig.
At jeg har undsagt ham, da siden han
Forlangte Hylding, Skat og Lydighed,
Det kan vist ingen Norges Mand fortryde.
Mit hele Liv, især mit sidste Værk
Ved Hjøringsvaag, da Jomsborgs Vælde svandt,
Da Bue sprang fortvivlet over Bord
Med Armens Stump i Pengeskrinets Hank,
Har viist, at jeg besidder Kraft, som Snildhed.

Nu daler Solen; kun en liden Stund
Er end tilbage af min Aftenrøde,
Og den skal ei fordunkles. Trygveson
Er kun tilovers af den gamle Stamme.
Han sidder roligt, mener du, i Bretland?
Hvad siger du, forsigtigsnilde Thorer!
Naar jeg fortæller dig, at han er her?

Thorer.

Her?

Carlshoved.

Her i Norge?

Jostein.

Olaf? er det muligt?

Hakon.

Jeg maatte lee, da du ved Davrebord
Fortalte, Thorer! med en kløgtig Mine,
Som vidned Vigtighed og Nyhed, om
Din kongelige Ven hist i Dublin,
Den fromme Olaf; som om ikke længst
Jeg havde havt et vaagent Øie med ham.
Da taug jeg; nu er Tiden til at tale.
Saa vid! i Morges bragtes mig et Budskab
Fra en af Snekkerne, som Dag og Nat
Bevogte Kysten: Olaf drager med
En Flaade til Kong Valdemar i Rusland,
Men har paa Veien lagt sig ind ved Moster,
For at besøge, som han kalder det,
Sit Fædreland.

Thorer.

Kong Olaf? er det muligt?

Hakon.

Om nu han virkelig paa sværmersk Viis
Er standset midt paa Veien, for at fylde
Sin Lunge med et Par Drag Klippeluft,
Veed ikke jeg, og vil ei vide det.
Men dette vil jeg vide, som du indseer,
Om under det uskyldige Besøg
Ei Andet stikker. Jeg har Øie med ham.
Du est hans Gjesteven; hvor høist naturligt,
At du besøger ham, naar du faaer høre
Hans Ankomst. Vinden er fortræflig, Thorer!
I Morgen est du der, naar Dagen gryer.

Vil du da nu bevise mig det Venskab,
At seile ned til ham? Og medens du
Fortæller ham som Ven, hvad helst du vil,
Saa holder du de andre Rygter borte.

Thorer.

Hvad er din Hensigt, Herre?

Hakon.

Som jeg siger,
At vide Olafs Hensigt; overalt
At komme ham til Livs. Du est en snild,
En vittig Mand, vant til at omgaaes Folk;
Hvor let for dig at faae ham til at dvæle,
Til selv jeg kommer did med mine Skibe.
Han har jo og en Flaade; Kraft mod Kraft,
Det er paa gammel nordisk Viis. Mod dette
Kan Intet siges, mener jeg.

Carlshoved.

Slet Intet.

Thorer.

Og hvormed skal jeg da forsinke ham?

Hakon.

Slaa paa de Strænge, som han bedst kan lide,
Syng ham den Vise, som han gider høre!
Fortæl — hvordan, det veed du bedst, min Thorer!
At Landet langtfra er tilfreds med Hakon;
At hist og her der mumles høit; at Bonden
Paa flere Steder venter kun et Vink
Og en Hærfører. Faa ham op i Land!
Der møder jeg ham helst; jeg bliver gammel,
Og kan ei taale Søen. Blier han ei,
Men reiser, som han først var sindet, reiser,
Uagtet Kronen vinker huldt fra Landet;
Saa er han brav, saa har jeg gjort ham Uret,
Saa seiler han sin Kaas, og jeg er rolig.

Thorer.

Du taler viseligt, min Jarl! Jeg følger
Dit Bud, udretter det saa godt som muligt.

Hakon.

For Intet skal du ikke have tjent mig,
Min gode Ven!

Thorer.

Det veed jeg vel, min Herre!

Jarl Hakon lønner altid kongeligt.
Dog kjender du min Troskab —

Hakon
rhster hans Haand.

Vakkre Thorer!

Carlshoved.

Kom Olaf, som kan være, for at hærge
Paa Kysterne, saa finder strax han Modstand,
Og kom han for at speide Landet ud,
Saa falder han kun i sin egen Snare.

Hakon.

Vil I da følge med som Olafs Frænder,
For at stadfæste Thorers Ord?

Jostein.

Han er
Vor Frænde, men du est vor Herre, Hakon!
Vor Ven; og hele vort Bedrag gaaer ud paa
At prøve Olafs Uskyld.

Thorer.

Rigtig, Jostein!

Hakon
drager sit Sværd.

Saa sværger da paa denne blanke Glavind
I Odins, i de store Guders Lund,
At I vil trolig rette ud mit Bud!

Alle Tre.

Det sværge vi ved Odin, Thor og Freir!

Odins Billedstøtte styrter ned i Baggrunden.

Jostein.

Ha, hvad var det?

Carlshoved.

As Odins Billed faldt!

Thorer.

Reent styrtet ned i Gruus!

Hakon
fatter sig, og gaaer hen til Stedet.

Den skjøre Graasteen
Har længe havt en dyb, en aaben Revne.
Kom, seer I? Det er mørkt; men seer I? Bruddet
Er gammelt, kun en liden Stump holdt fast,
Som kunde brydes ved den mindste Vind.
Nu ikke meer for denne Gang; i Aften

Ved Bordet kan vi tales bedre ved.
Gaaer nu, Enhver til Sit, og lad mig ene!
Før Farten samles vi ved Nadveren.

Thorer, Carlshoved og Jostein gaae.

Hakon

staaer længe taus og betragter Bruddet.

Ha, det er ikke gammelt, det er nyt!
Hellige Odin! hvorfor faldt dit Billed?
Var det af Mishag? var det mig et Varsel?
Du ligger dybt i Gruus; med friske Blomster
Staaer Freia smilende. Betyder det,
At Sydens kjælne Elskov skal betvinge
Nordboens Kraft? Odin, forlad os ei!
Hjelp mig at rødde snart den Fjende ud,
Som hader og som spotter kun din Magt,
Der, den formasteligste Jotun liig,
Vil styrte dig fra Hlidskjalf, fra dit høie,
Ældgamle Sæde! Odin, vredes ei!

Han knæler.

Jeg lover dig et stort, et herligt Offer:
Ni og halvfemsindstyve sorte Qvæg
Og mine Fjender skal jeg slagte dig
I Medelhuus, i Fald du skaffer mig
Den gyldne, skjønne, dyrekjøbte Krone.
Hlautbollerne skal ryge til din Priis,
Med blodneddypte Teiner skal dit Huus
Bestryges, Stolperne skal males røde
Med lunkent Blod. Jeg selv vil støde Sværdet
I Olafs Bryst. Af Dovres faste Marmor
Skal atter reise sig dit Billed frem,
Og trodse Evigheden.

Han reiser sig.

Mørket falder
Hen over Jorden med sit sorte Slør.

Han staaer nogle Dieblik i stille Betragtning, derpaa siger han:

Jeg vil besøge Bergthor og min Krone.

Gaaer.

Bergthors Smedde.

Bergthor kommer ind med en Krone og en Hammer i Haand; Grib med et Lys.

Bergthor.
Sæt Lyset der, og bring saa hid min Ambolt!
Skjøndt Dagen længes, er det mørkt i Aften,
Og Noget maa der endnu gjøres færdigt.

Grib.
Hvad I forstaaer at bruge eders Hænder!

Bergthor.
I Fald det er dig kjært, som selv du siger,
Saa kan du gjerne komme hid om Dagen,
Og træde Blæsebælgen, hjelpe mig,
Saalænge som din Husbond er paa Hlade.

Grib.
Jeg har ei andet Arbeid, kjære Herre!
Og Tiden falder tidt mig grusomt lang.
At leve med de andre Trælle, er mig
Kun liden Fryd; hvad anden Omgang er der
For mig? Thor signe jer i Thrudvang, Herre!
At I foragter ei en stakkels Træl.
Skal jeg nu træde Bælgen?

Bergthor.
Nei, vist ikke!
Slip Bælgen, Dreng! lad staae. Tag mig min Fiil.

Grib.
Hvor det gaaer flink fra Haanden!

Bergthor.
Flink fra Haanden?
Forstaaer du dig paa det? Du skulde seet,
Dengang jeg smedded i min Ungdoms Tid
Qværnbider til Kong Hakon Athelstein;
Det gik! Det var et Sværd, der kunde bide
I Stene, som i Kjød. Men denne Krone
Blier langsomt færdig — altid tidlig nok!

Grib.
Den er jo næsten færdig, Herre!

Bergthor.
Færdig?
Nu snakker min Gaas. Disse Ædelstene
Skal først indsættes.

Gudrun kommer.

Bergthor.

Hvad? min Datter Gudrun?
Hvi kommer du saa hidseblæsende?

Gudrun.

Ak, kjære Fader! Hakon Jarl har seet mig.

Bergthor.

Hvor da?

Gudrun.

I Lunden.

Bergthor.

Har jeg ikke sagt,
At jeg vil Intet vide af den Renden
I Lunden efter Urter, efter Blomster?
De milde Guder være takket, at
Du nu blier gift, saa er jeg dog befriet
Fra den Besværlighed at passe paa dig!

Hamrer paa Kronen.

Hør, Dreng! det kan du troe, jeg smedder heller
Ti Kroner, end jeg vogter tvende Døttre;
Det Malm er skrøbeligt at handle med.

Gudrun.

Ak, kjære Fader! jeg er bange for,
Han kommer efter mig. Hvad vil min Orm
Da sige?

Bergthor.

Efter dig? Min gode Jarl!
Der bliver Intet af; jeg kjender dig.
Kom, Pige! ned med dig i Kjelderen.

Gudrun.

Ak, skal jeg atter sluttes inde der?

Bergthor.

Maaskee du vilde heller sluttes inde
I Hakons Arme?

Gudrun.

Himmel! kjære Fader!

Bergthor.

Jeg kjender ham; der er jo ingen Mand,
Som har i Fred og Ro for ham sin Hustru,
Sin Datter, Søster, Moder, Bedstemoder!
Ned med dig, siger jeg, i Kjelderen!
Jeg er ei rolig, før jeg har dig vel

Der under Laas og Lukke. Vil du gaae?
Hvor er din Søster?

Gudrun.

Astrid dækker Bordet.

Bergthor.

Det kan jeg selv; men holde paa jer Ære,
Det kan knap Laas og Jern mod Hakon Jarl.
Affted! affted! I Morgen sender jeg
Jer bort; dig til din Orm, til Thorvald hende.
Saa maae de tage Skade selv for Hjemgjeld,
I Fald I komme Noget til fra den Tid.

De gaae.

Grib

betragter med stille Forundring Kronen, som ligger paa Ambolten.

Saaledes seer en Krone ud. Saaledes
Blier Kroner gjort. Og naar den nu er færdig,
Saa sætter Hakon Jarl den paa sit Hoved;
Saa sværger Folket, og saa er han Konge.
Det er dog ret besynderligt.

Tager den i sin Haand.

Hvor den
Er rød! den er af drevet ægte Guld.
Og tung! hvor mange Pund monstro den veier?
Mon jeg kan passe den?

Sætter den paa sit Hoved.

Den er for stor,
Dog kan jeg bære den, naar ned jeg laer den
I Nakken glide. See, nu gaaer det an. —
En Krone er dog ei saa let at bære,
Som jeg har tænkt; den bøier fast mit Hoved.

Gaaer op og ned ad Gulvet.

Nu er jeg Konge.

Tager Filen.

Dette er mit Scepter.

Sætter sig paa Ambolten.

Og dette er min kongelige Throne.
Nu sidder jeg blandt mine Mænd paa Thinge.

Hakon Jarl er uformærket kommen ind under dette Optrin; han holder sig i Baggrunden, og betragter opmærksom Gribs Adfærd.

Grib.

Det lover jeg jer, mine stolte Normænd!
At jeg vil være jer en naadig Herre,
I Fald I kaare mig til eders Drot;

Men hvis I med Opsætsighed og Vold
Modstaae, hvad jeg med Billighed forlanger,
Da faaer I Last og Skam —

Bliver Hakon vaer, og forstummer af Skræk.

Hakon rolig.

Det gaaer jo herligt.

Grib.

Ak, strenge Herre! harmes ei.

Hakon.

Du skjælver
Paa Thronen, Dreng! Det bør en Konning aldrig.
Om det saa stormer om ham rundt omkring,
Og truer ham med Død og Undergang,
Saa maa han sidde rolig med sit Spiir.
Et dristigt, kongeligt, et værdigt Blik —
Saa lægger Stormen sig igjen, og Himlen
Er blaa, og Solen skinner paa hans Guld.

Grib.

Ak, I har Ret. Jeg føler alt for vel,
At jeg er ikke skabt til slig en Ære.

Bergthor kommer ind med et stort Nøgleknippe, som han putter i Lommen, da han seer Hakon.

Hakon.

God Aften, Gubbe!

Bergthor.

Hil dig hid, min Jarl!

Bliver Grib vaer, som sidder frygtsom og tør ikke røre sig.

Hjelp, Vaulund! hvad betyder dette her?

Hakon.

Han leger Konge.

Bergthor halv affides.

Det blier Brug i Landet. —
Af med den! Est du gal?

Hakon.

Jeg kom for tidlig,
Fik halv kun hørt, hvad der blev lovt paa Thinge.
Er det din Svend?

Bergthor.

Det er min Smeddedreng
Og Thorer Klakes Træl.

Hakon.

Og til en Træl
Betroer du Hakons Krone?

Bergthor.

Jeg fik Forfald,
Jeg maatte løbe lige fra mit Arbeid
Og lukke begge mine Døttre ned
I Kjelderen. Imidlertid har Knegten
Sig understaaet —

Hakon.

Kjære! dine Døttre?

Bergthor.

Ja, Herre! I har nylig seet den Ene,
Nu er hun bange, og det er jeg selv,
At I faaer tiere Lyst at see det Syn.
Nu er hun under Laas og Lukk'. I Morgen
Jeg sender Bud til hendes Fæstemand,
Og holder Bryllupet, saasnart han kommer;
Saa maa han selv tae Vare paa sit Gods.

Hakon.

Ei, Fader Bergthor! hvad er det for Griller?
Veedst du, at du fornærmer mig?

Bergthor.

Ti stille!
Det er jert ømme Sted, Herr Jarl! det veed I;
Lad os ei røre meer ved denne Stræng.
Vil I nu prøve Kronen? Jeg har fundet
En gammel Jernring, som blev gravet op
I Offerhuset hist i Medelhuus.
Den gik i Arv fra Søn til Søn. Min Farfar
Har derom smeddet Halfdan Svartes Krone.
Skjøndt denne Ring er rusten, er den kostbar,
Thi den er Kronens gamle Maal. Prøv nu!

Hakon

tager Kronen paa; den falder ham ned over Øinene.

Bergthor.

Den er for stor. Naar I den sætter paa,
Saa fortner det for Øiet.

Hakon vred.

Skaldepande!
Gav jeg dig ei mit Maal? hvor har du det?

Bergthor.

Thor veed det! det er kommen bort. Jeg tænkte,
Du skulde været Halfdans Krone voxen.

Hakon.

Ha, Bergthor! Bergthor! du est gammel, du
Est snild og kunsterfaren, ærlig, djærv;
Jeg skaaner dig, men misbrug ei min Godhed!
Smed Kronen om igjen! Den skal ei passe
En uddøet Kongeslægt, men mig. Jeg giver
Dig endnu trende Dage. Vee dig, Bergthor!
Hvis Kronen passer da ei Hakons Hoved.

Gaaer.

Bergthor.

seer efter ham stolt og rørt.

Hvad vil du gjøre mig? Mit Haar er hvidt,
Tre, fire Timer har jeg end tilbage —
Dem vil du røve mig, og mener, at
Jeg derfor skulde skjælve for din Vrede?
Nei, før skal Bergthor falde i sit Sværd,
Før om igjen han smedder Norges Krone.
Den bære Kronen, som er Kronen voxen!

Gaaer.

Anden Act.

Oen Moster.

Skov og Fjelde; i Baggrunden Havet. Olaf, Thangbrand og Følge komme fra Strandbredden med Thorer Klake, Jostein og Carlshoved.

Olaf.

Nu, Thorer! nu, det kalder jeg et Venskabs,
Et Landsmands Stykke. Seiler hid om Natten,
For end at træffe mig! Du havde Ret,
Jeg havde været borte, var du kommen
En Time mere sildig; thi det braser
Med gunstig Vind fra Land, den vendte sig
Ved Midnat. Men hvor fikst du vide, Thorer!
At jeg var her?

Thorer.

Tilfældigviis, min Herre!
Fortaltes det i Gaar mig af en Skipper
Ved Jarlens Bord. Du vinder Alles Hjerter
Ved Gjestfrihed og Mildhed, Konning Olaf!
Jeg mindtes mig din Godhed i Dublin,
Dengang mit Skib var blevet læk i Stormen;
Natten var skjøn og klar, og Vinden god;
Jeg var uværdig til dit Venskab, Herre!
Hvis ikke jeg var ilet hid, at hilse
Dig paa vor norske Grund. Da Vinden vendtes,
Da var det ei vor Krydsning, som fortrød mig,
Men Tanken, at maaskee den samme Vind,
Som hindred os, drev dig igjen fra Kysten.

Olaf.
Jarl Hakon har dog Intet derimod,
At jeg besøger kort mit Fædreland?
Mit eget Skib kun ligger her i Fjorden,
De andre krydse midlertid paa Dybet;
Jeg forudsaae en, skjøndt ugrundet, Frygt,
Og vilde undgaae hver en mulig Tvivl.
Men hvem er disse Mænd?

Thorer.

Du favner, Herre!
Din egen Slægt. Carlshoved hedder denne,
Og Jostein hiin; de ere dine Fættre
Paa Moders Side, og gik gjerne med
At hilse deres ubekjendte Frænde.

Olaf.
Min Slægt? o, dobbelt da kjær og velkommen!

Jostein.
Vær hilset, Ola!

Olaf.

Ola? jeg kan høre.
Du est en ægte Døl, du taler L'et
Saa fyldigt ud. Ak, jeg formaaer det ei;
Jeg var en lille Glut, da med min Moder
Jeg maatte flygte fra mit Fædreland.
Saa regner I jer da i Slægt med Astrid?

Carlshoved.
Din Moder Astrid var vor Faster, Herre!
Vor Fader hendes ældste Broder, Halfdan.

Jostein.
Saa er det, Herre!

Olaf.

Altsaa Søskindbørn!
I ligne Astrid. Ak, det kan jeg see,
Skjøndt tidlig alt jeg mistede min Moder.
Du, Jostein! har, som hun, et Hul i Kinden,
Carlshoved! du har hendes vakkre Lokker.

Carlshoved.
Det glæder os, at du kan finde Liighed.

Olaf.
Nu, siger mig da, mine gode Venner!
Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?
Jeg drog, som I maaskee har hørt, fra Irland

Til Rusland; Valdemar, min Fosterfader,
Er død, og Landet i Urolighed.
Ivan, hans Søn, min Ven, er christensindet;
Jeg iler ham til Hjelp med Herreskjold,
Med Raad og Daad, med Kæmper og med Præster.
Jeg drog forbi — jeg tænkte ei paa Norge;
Men da jeg fjernt blev Klippens Graner vaer,
Da svulmede mit Bryst, da blev jeg heel
Forunderlig til Mode, og det var mig,
Som om jeg pludselig igjen erindred
En længst forglemt og selsom Kæmpevise
Fra mine Barndoms Dage. Taaren brændte
Paa mine Kinder; Seilet slappedes,
Som skulde føre længer bort, og Vimplen
Udspændte som en Fugl sin røde Vinge,
Ret som den vilde rive sig fra Masten
Og flagre hen i Land. Da blev det mig
Umulighed, at ile det forbi.
Jeg vilde see den Søn, som kunde vende
Sin Moder Ryggen kold, naar kjærligt hun
Udstrakte mod ham sine hulde Arme.
For at forhindre Mistvivl, lander jeg
Paa Yderkanten her af denne Ø,
Hvor Ingen boer, hvor nogle Hyrdehytter
Kun titter eensomt frem bag Fjeldene.
Men Noget vilde jeg dog gjerne vide
Om gamle Norrig, før jeg reiser længer.
Hvo veed, om mine Øine atter skue
Det kjære Fædreland? Thi siig mig, Thorer!
Hvor staaer det? godt og vel?

Thorer.

Ja, Herre! Norrig
Staaer endnu fast paa sine haarde Klipper.
Det er en dygtig Grund, som rokker ei
Saa let.

Olaf.

Det troer jeg nok, det troer jeg nok!
Om det saa er den skjæggehvide Odin,
Saa kan han med sin hele Virksomhed
Ei bringe eders Bjerge til at knage,
Skjøndt han har prøvet det i mange Aar.

Thorer.

Vel sandt, min Herre! Landet selv staaer fast,
Og frodig blander Birken sig med Granen,
Mens Solen bryder sine varme Straaler
Paa Klipperne, og modner Dalens Korn;
Og frugtesløst endnu, som hidindtil,
Slaaer Bølgen imod Landets Marmorfod.
Men, Herre! medens al Naturen blomstrer
I fredelig og stille Rolighed,
Saa æder sig en stærk og voldsom Gift
Dog daglig meer igjennem Landets Indvold.

Olaf.

Hvad mener du? Jarl Hakon sidder jo
Heel rolig paa sin Stol i Throndelagen.

Thorer.

Saa har han siddet alt en Stund, min Herre!
Men endelig har Norges Bønder fundet
Det usselt at beherskes af en Jarl.

Olaf.

Hvi give de ham ei da Kongenavn?

Thorer.

Og derom spørger Halfdan Svartes Æt?

Olaf.

Hvad ændse Norges Bønder Halfdan Svarte?

Thorer.

Meer, end du troer. De brave Norges Mænd
Har altid havt en indgroet Kjærlighed
Til den retmæssige, den sande Konge.

Olaf.

Dog styrer Hlade-Jarlen Riget alt
I atten Aar.

Thorer.

Hvordan ved List og Magt
Han kommen er til slig Besiddelse,
Det veed I selv, saa godt som Een af os.
Hvo negter Hakon Jarl vel Tapperhed?
Hvo negter ham Forstand og sjelden Kløgt?
I veed, hvorledes alle Sager stod;
Hvorledes Gunhilds Sønner hærjed om,
Og spildte, ved at vise idel Svaghed,
Den sidste Rest af Landets Ærefrygt.
Jarl Hakon overvandt dem kjækt i Strid;

Dertil det Venskab kom, som han forstod
At skaffe sig i Danmark hos Kong Harald.
Naar man vil vinde Noget, maa man vide,
Hvorledes Alting staaer; det vidste Hakon,
Og uformærkt, ret som en snedig Kjøbmand,
Der veed at vende Alting til sin Fordeel,
Fik Jarlen Norges Land i sine Hænder.
Kjed af at stride, ønskte Bonden Ro;
Saaledes sad han roligt i sit Sæde.
Hvad fuldeligt befæsted ham deri,
Var Jomsborgs Tog, da han til Norges Ære
Nedslog den overgivne Ungdomsvælde,
Som rundtom havde Jorden fyldt med Skræk.

Olaf.

Og nu i Glandsen af sin Herlighed
Foragtes han?

Thorer.

Hvor høist naturligt, Herre!
Tilforn var Hakon klog; han vidste, Klogskab
Var ene det, som sammenholdt hans Magt.
Nu blev hans Navn beundret overalt;
Jarl Hakon, hed det nu, det er en Helt,
Han Jomsborg fældet har ved Hjøringsvaag,
Hvad modstaaer ham? hvad rokker nu hans Magt?
Ved denne Roes, ved slig Berømmelse
Fast hovedsvimmel, glemte han sin Klogskab,
Forglemte han, at Bondens Kjærlighed
Er Thronens allerførste Hovedpille.
Han trodsed med sin Magt, og meente, nu
Behøvedes ei meer Forsigtighed.
Hver Higen i sit Hjerte gav han Tøilen,
Og hver en Lidenskab fik frit sit Spil.
Da var han ikke længer fredegod,
Men stolt og herskesyg; da æred han
Ei længer hver Mands Eiendom, men gjorde
Bestandig mere Vold paa Bondens Ret,
Hans Gods, hans Odelskab; ja, endnu værre:
Hans Viv, hans Døttre tog han til sin Gaard,
Og lod dem gaae, som Offre for sin Lyst.
Hvad skal jeg sige mere? Uformærkt
Begyndte Oprørsluen rundt at ulme.
Han frygted ikke for en fremmed Fjende,

Og mærkte ei, at Fjenden var i Landet,
At Kræften havde gnavet sig til Hjertet.
Nu lever han i evige Skjermydsler,
Snart faldes fra ham hist, snart atter her,
Og Norge venter kun med Længsel efter
En tapper og retmæssig Drot, for reent
At styrte Hakon fra sit Herresæde.

Olaf.

Ha, Thorer! er det Sandhed, som du taler?

Thorer.

Der stander eders egen Slægt; lad den
Stadfæste mine Ord!

Olaf.

Min vakkre Jostein!
Hvor bliver Hullet af i dine Kinder?
Du smiler ei. Saa fryder det dig ikke,
At Norrig kaster af sin Slavelænke?

Jostein forvirret.

Jeg er for ung til at forstaae mig ret
Paa Landets sande Fordeel, Herre! men
Hvad Thorer siger, har sin Rigtighed.

Thorer.

Behøver jeg at sige dig, Kong Olaf!
Hvordan jeg blev til Mode, da jeg hørte,
At du var draget hid? Da troede jeg,
Du havde faaet Nys om Landets Tilstand,
Og nytted Oieblikket; derimod
Nu, du har talt, erkjender jeg forundret
I denne Hændelse et Vink fra Himlen.

Olaf.

Ha, Thorer! du har gjort min Sjæl urolig.

Thorer.

Som Frøet, naar det gjærer under Jorden,
For snart i Vaarens Tid at skyde Blomster.
Du har dog ikke glemt, fra hvem du stammer?

Olaf
i dybe Tanker.

Siig, var det ei fra Harald hiin Haarfagre?

Thorer.

I lige Linie paa Sværdets Side.

Olaf.

Hvis Moder Ragnhild drømte om et Træ.

Hun hviled nemlig i en Urtegaard,
Og tog en frodig Qvist ud af sin Taske;
Og som hun holdt den i sin høire Haand,
Da blev den voxen, blev den til en Green,
Hvis ene Ende raged ned til Jorden,
Og fæsted Rodder, men den grønne Top
Steg høit til Himlen, blev saa svarlig høi,
At neppe hun den kunde øine meer.
Og Stammen den var rund og saare tyk;
Ned imod Jorden var den rød som Blod,
Men opad var den glat og sommergrøn
Med hvide Qviste, og den bredte sig
Med sine Arme over hele Norrig —
Var det ei saa?

Thorer.

Saa siger Sagnet, Herre!

Olaf.

Var det ei Harald med de fagre Haar,
Der drømte underligt om sine Lokker,
Hvorledes nogle bølged sig til Jorden,
En Part til Knæet, en til Skuldrene,
Og nogle krused sig i spæde Krøller
Om Heltens Tinding?

Thorer.

Ganske rigtig, Herre!
Da spaaede alle vise Mænd i Landet:
Det vidned om den store Kongeslægt,
Som skulde herske efter ham i Norden.

Olaf
staaer taus hensjunken.

Thorer.

Hvad nye Tanker vaagne i din Sjæl?

Olaf.

Hvad nye Tanker! ingen nye Tanker,
Kun kjære gamle Tanker, Ungdoms Drømme
Og Manddoms Forsæt.

Thorer.

Dig, din Fødsel værd.
Forlad mig, kjære Herre! men hvorfor
Har du tilforn dog yttret kun saa lidet
Din Attraa og din Ret til Norges Throne?

Olaf.

Den stod for langt fra Haanden, Thorer! den
Var alt besat, og andre Tanker dengang
Indtog mit Hjerte. Sjælens fromme Ro
Er mere værd, end alle Jordens Throner;
Min Higen drev mig hidindtil mod Syden,
Til Steder, hvor den christne Tro blev lært.
Dog har ei Lykken hidindtil forfulgt mig;
Alt anden Gang jeg hersker i et Rige.
I Venden bød mig Elskov lægge Sceptret,
I Irland gav mig Elskov det tilbage.
Men dog end aldrig i mit Liv, med al
Min Tumlen og min Flakken og mit Ophold
Blandt fremmed Folk, har jeg forglemt min Fødsel,
Og at jeg var en Kongesøn fra Norge.
Tidt har naturligviis den Tanke vakt mig:
Grib Sværdet og forfølg din Fødselsret!
Men overalt jeg hørte, Norges Bønder
Var glade ved at styres af Jarl Hakon.
Hvad var min Magt? Der skal en vældig Magt
Til ind at trænge i et fremmed Rige;
Og kunde jeg ei vorde Norges Konning,
Dets blotte Roligheds-Forstyrrer havde
Jeg ingen Attraa, ingen Lyst at vorde.

Thorer.

Nu derimod staaer Sagen anderledes.
Naar Thrønderne faae høre, at der lever
En Sønne-Sønne-Sønnesøn af Harald
Haarfager, da vil Intet holde dem
Fra strax at træde over paa din Side,
Saasnart du seiler ind i Throndhjems Fjord.
Om mit og dine Fættres Venskab har
Jeg vel ei nødig at forsikkre dig.
Men det kan jeg dig helligen forsikkre,
At mange flere Mænd af Magt i Landet
Kun vente paa at vise dig der' Venskab.
At bringe flux dig dette glade Budskab,
Er, hvad som egentlig os hid har drevet.
Hvis derfor du vil følge Venskabs Raad,
Saa drag ei nu paa fjerne Eventyr,
Men følg din Skjebnes og din Lykkes Vink!
Den har ei vinket dig herhid for Intet.

Olaf
efter et Oieblik's Ophold.
Din Tidende har overrasket mig.
Forlader mig et Oieblik, I Venner!
Hist under Træet har man reist et Telt;
Der qvæger, hviler eder efter Reisen!
Jeg kommer efter. Følger mine Kæmper!

Thorer, Carlshoved og Jostein gaae med Olafs Mænd. Olaf og Thangbrand blive tilbage.

Olaf.
Nu, Thangbrand! du har staaet taus og stille?

Thangbrand.
Og glædet mig kun ved din Lykke, Herre!
Du bliver Konning til et herligt Land.

Olaf.
Men over Hedninger, som spotte Gud.

Thangbrand.
Desstørre vil din Hæder vorde, Herre!
Naar du har bragt dem paa den rette Vei.

Olaf.
Ja, Thangbrand! ja, jeg følger Himlens Vink.
Vel havde jeg besluttet først at drage
Til Garderike.

Thangbrand.
Du har Intet lovet.
Løst var det Rygte kun, som drev dig, Olaf!
Vant til Bedrifter, kjeded dig din Ro,
Du søgte Daad, som sømte sig en Christen;
Du følte i din Barm en medfødt Kraft
Til at stadfæste Himlens Magt paa Jorden.

Olaf.
Og tænk dig, Thangbrand! i mit Fædreland.

Thangbrand.
Som Norges Konning kan du bedre hjelpe
Den garderikske Ivan, hvis han trænger.

Olaf.
Det bør sig Hjelpen først vor Slægt og Venner.
At christne Norge — store, skjønne Tanke!

Thangbrand.
For Norge Garderike staaer tilbage.

Olaf.
Men, Thangbrand! — thi jeg skjuler Intet for dig —

Ei blot af Fromhed glæder sig mit Hjerte;
Det svulmer ved den skjønne, muntre Udsigt
At kunne hævde sig sin Ret. Jeg fødtes
Til Norges Krone. Siig mig, er det syndigt,
At Olaf ønsker sig den Lykke, som
Han fødtes til?

Thangbrand.

Saa vist Gud er en Fader,
Og elsker sine Børn, nei, Olaf! nei.
At nyde Livets Lyst i al sin Fylde,
Naar fromt den nydes i Uskyldighed,
Det er at gjennemskue Herrens Godhed.
Held den, som altid seer i Livets Fryd
Et Gjenskin af den fjerne Herlighed!
Held dig, i Fald det lykkes dig som Hyrde
At lede faderligt din christne Hjord!

Olaf.

Forlad mig, fromme Fader! ak, forlad mig!
Jeg trænger til at være ene nu.

Thangbrand.

Christ styrke dig, min ædle unge Helt!

Gaaer.

Olaf

brister i Graad, og kaster sig paa Knæe med foldede Hænder.

Mit Hjerte smelter ved den store Tanke.
O, gode Gud! er jeg det svage Redskab,
Som du har kaaret til at brede ud
Din Herlighed paa Jorden? Fader! see,
Jeg stander i din Haand, din Villie skee!

Reiser sig begeistret.

Ja, ja! jeg føler det, jeg føler det.
Min Arm er stærk, Kraft luer i mit Bryst.
Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
Med dette Sværd, Forløser! som er gjort
I Korsets Lignelse, med dette Sværd
Skal jeg bestride al den Frækheds Magt,
Som vil modsætte sig din Herlighed.
Og som en Hyrde i sit elskte Nord
Skal Olaf styre sin betroede Hjord.
Hvor Odins Tempel mørkt og skummelt stod,
Hvor ofte fløð uskyldigt Hjerteblod,
Skal Røgelse og Myrrha nu kun ryge;
Sin Afgud skal ei Præsten blodbestryge.

Ei Raab af Offret, ei de vilde Skrig
Af Odins Præster om de blege Liig,
Uskyldig Harpeleg og Sang skal tone,
Og lyde imod Evighedens Throne.
Med hellig Andagt skal de samle sig
For hist, Forklarede! at see kun dig.
Nødtørftighedens Trang skal da forglemmes,
Med Gjestebud dit Tempel ei beskæmmes;
Ikkun det tause, store Gjestebud
Forkynde skal: Alt lever i sin Gud.
Bort, Had og Vold og Mord og vilde Leire!
Uskyldighed og Kjærlighed skal seire.

Han gaaer.

Hlade.

Gjennemgang i Skoven. Hakon Jarl kommer gaaende bevæbnet med Sværd, Skjold og Bue. Thora møder ham.

Hakon
standser forlegen.

Hvad seer jeg her? Min Thora! lokker ogsaa
Det smukke Sommerveir dig i det Grønne?

Thora.

Hvad lokker dig? Vist ikke Thora. Vil du
Besøge mig? Jeg seer, du est bevæbnet.

Hakon.

Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Jeg gaaer i Søen mod en Røver, som
Har hjemsøgt Kysterne.

Thora.

Ha, hvilken Lykke
Maa jeg da takke Hændelsen ei for,
At jeg endnu engang faaer see dig, førend
Du seiler bort!

Hakon.

Jeg havde givet Karker,
Min Svend, Besked at bringe dig.

Thora.

Din Træl!

Hakon.

Min Tid var knap, det var mig selv ei muligt.

Thora.

O, Hakon! Hakon!

Hakon.

Piin mig ei med Mistvivl!

Thora.

Du elsker mig ei meer.

Hakon.

Og var det saa,
Troer du da vel, at din Bebreidelse
Var mægtig til at tænde Luen atter,
Hvis den var slukt?

Thora.

Og saa tiltales jeg —
Jeg, som du elskte over Alt i Verden?
Troløse! hvilke søde Smigersord
Opfandt din Tunge: Jeg var ene den,
Som kunde gjøre Hakon Livet kjært!
Jeg var den Eneste, som var i Stand til
At smelte Jernet i hans Krigerbryst,
At vænne det til huld Bestandighed!
Ha, jeg Enfoldige! jeg troede dig,
Forlod mit Huus og Hjem, og oversaae
Mit Rygte, fulgte dig, og gav mig hen —
Og nu — Ha, jeg fortjener denne Skjændsel!

Hakon.

Hvad Skjændsel? Thora! blandt de Yndigheder
Og blandt de Fortrin, som jeg fandt hos dig,
Var det, at du varst snild og fordomsfri.
Du taler om min Ubestandighed,
Og gjør dig skyldig i den samme Feil.
Hvor er dit før saa frie Blik paa Livet?
Du siger, at du gavst dig hen til mig?
Du siger sandt; du gjorde mig lyksalig.
Og hvad nu meer? Var det en Ungersvend,
Af dem, hvis Hjerter Nattens Maane smelter,
Som vandt din Elskov? Sagde du ei selv,
Du elskte mig, fordi jeg var en Mand,
Og mellem Mænd den første, som du kjendte?
Hvad er da Mandens Daad? Er Mandens Daad
At sukke evig i den Elsktes Arme?

Du varst en deilig Enke. Paa din Gaard
Henrandt dit Liv kjedsommeligt og tomt.
Hvad offred du? Velbyrdig Norges Qvinde,
Og rig, selvstændig, kanst du, hvis du vil,
Foragte Alt, hvad Nygterne formaae.
To Maaneder har vi tilsammen nydt
Saa sødt, som noget Par i Freias Sal.
Nu fængsler anden Gjenstand Heltens Blik.
Forvovne Bønder vove hist og her
At knurre, tale høit; man gjester Landet
Selv med Sørøverskibe. Det maa standses.
Det bør sig Norges første Mand at tænke
Paa Alt i Tide. I de første Uger
Vil neppe vorde nogen ledig Time
For Elskovs søde Spøg. Vær god, min Thora!
Drag atter til din Gaard, din Eiendom,
En liden Stund. Fraværelsen forstærker
Den matte Kjærlighed. Vi sees igjen,
Og da er Hakon dobbelt elskovsfuld.

Thora.

Og dermed er det gjort, er det forbi!
Og med den matte, usle Strøm af Ord
Er Thoras Tro og Kjærlighed betalt!
Jeg har fortjent det, ja, ved Asa Loke!
Jeg har fortjent din lave Troløshed.
Du siger, jeg er klog og snild? O ja,
Saa klog og snild jeg altid er, at vist
Jeg veed, den Tale var kun spildt,
Som vilde bringe den forsvundne Elskov
Tilbage i dit grumme, kolde Hjerte.
Men at du med saa flink og færdig Frækhed
(Erhvervet ved utallig Troløshed)
Dig viser uden Skaansel, uden Blu,
Og uden al Bekymring for min Smerte,
Det knuser og det dræber mig.

Hun græder.

Hakon.

Ved Freia!
Du est mig kjær, min Thora! Hvis det var
Min Hensigt, som du troer, at svige dig,
Da kom jeg ei, og bar ei frem mit Ønske
Med denne Rolighed, som du miskjender.

Thora opbragt.

Du lyver, Boler! ja, ved Syn! du lyver.
Du kalder Freia til dit Vidne? Ha,
Sværg ei ved Freia! Freia vender bort
Sit rene Blik fra dit fortrukne Aasyn.
Skjørlevner! at jeg kunde elske dig!
Thi jeg har elsket dig. Den Eneste,
Som drog til dig af sanddru Kjærlighed,
Var Thora. Thi hvad rørte mig din Høihed?
Min Slægt er gammel og berømt, som din.
Forvildet, som jeg var, jeg drømte om
At kunne bringe Reenhed i dit Hjerte,
Og Troskab. Odin! naar var Loke tro?
Du kan ei sætte Priis paa sjelden Skjønhed;
Kun drevet af en lav og dyrisk Drift,
Er ene Nydelsen, hvad du attraaer,
Forandring ikkun, hvad dit Hjerte ønsker.
En trivelig, rødmusset Bondepige
Med stærke, drøie Lemmer, uden Tvivl
En iblandt Thoras Terner, har maaskee
Indtaget dig, og overtalet dig,
Enfoldig som du est, at glemme mig.
Men hevnes vil jeg! Jeg har Brødre, Hakon!
Og Frænder; bedre Kæmper vel, end du.
Ved Asa Odin, de skal hevne mig!

Hakon
med opbragt Kulde.

Du taber Veiret, Thora! Giv dig Tid!

Han kalder; Karker kommer.

Hakon.

Hvis du har endnu meer at sige, see,
Der staaer min Træl; fortæl du Resten ham!
Det sømmer sig Jarl Hakon ei at høre
Paa matte Skjeldsord af en opbragt Qvinde.

Han gaaer.

Thora.

Hvad vil du, usle Slave?

Karker.

Skjeldes ud.
Det hørte du jo at min Herre bød.

Thora slaaer ham.

Forvorpne Træl!

Karker.

Skaan dig, min ædle Frue!
Du støder dine Hænder paa min Ryg.

Thora fatter sig.

Ha, Thora! du fornedrer dig. Hvor blev
Din Høihed og din Stolthed? Træl! forlad mig.

Karker.

Det har min Herre ei befalet mig.

Thora.

Hvad har han da befalet dig?

Karker.

At jeg
Skal sige eder, ædle Frue! Karmen
Staaer færdig, for at kjøre jer til Rimol.

Thora.

Det var da den Beskeb, du skulde bringe,
Hvortil din Herre havde selv ei Tid?
Vel, Karker! vel; han er vor fælles Herre,
Jeg lyder ham, og reiser strax afsted.

Hun gaaer.

Karker kalder paa de andre Trælle; de komme.

Karker.

Nu gik Fru Thora hjem, nu skal der flyttes.
Nu bærer jer fornuftigt ad! Hun er
Lidt vred i Hovedet. I Fald I lade,
Som Noget gik itu, saa er det muligt,
At hun slaaer ogsaa jer i Næs' og Mund.
Saa gik det mig; det krilled mig i Sjælen.
Hun har to deilig bløde, hvide Hænder;
Det kom mig for, som om hun havde trykt mig
I Næsen med en Silkepude.

Leif.

Ei!

Karker.

Hun vilde gjerne blevet længer, seer du!
Det troer jeg nok, men det gaaer ikke an.
De Andre maae ei heller være Stedbørn.
For nylig gik en Flok af vore Trælle
Til Lunde efter Gudrun, Bergthors Datter;
Hun træder ind igjen i Thoras Plads.

Leif.

Alt nu en Ny?

Karker.
Alt nu? Man hører strax,
At du har ikke længe været her;
Thi ellers vilde du vist sagt: Først nu?
To fulde Maaneder var Thora her;
Det gaaer ei an, som selv du kan begribe,
Naar det skal ordentlig gaae Landet rundt.

Leif.
Gaae Landet rundt?

Karker bevisende.
Ja, det maa være, seer du!
Vor Jarl, som har saa mange Ting i Hov'det,
Og som maa passe paa os allesammen,
Og som maa altid være, hvor det kniber,
Og — som maa passe paa os allesammen,
Og har saa mange Ting i Hov'det, seer du!
Ham kan man ei fortænke jo deri,
At han — som har saa mange Ting i Hov'det,
Og som maa altid være, hvor det kniber,
At han —

Leif.
Ja, jeg forstaaer dig nok for saavidt.

Karker.
Desuden siig du mig, min gode Leif!
Paa din Samvittighed, hvis du var Jarl,
Og kunde gjøre, hvad du fandt for godt,
Om du ei gjorde, hvad for godt du fandt.

Leif.
Vel, hvad jeg fandt for godt, men ikke derfor
Det, som jeg fandt for slet.

Karker.
Hjelp, Thor! for slet?
Man hører strax, at du er kommen nylig,
Og har ei hørt paa vise Herrers Tale;
Thi ellers vidste du, at slig en Mand,
Der har saa mange, mange Ting i Hov'det,
Og som maa altid være, hvor det kniber,
Og som maa passe paa os allesammen,
At han —

Leif.
Ja, Karker! jeg forstaaer dig nok.

Karker
fortrydelig over at blive afbrudt.
Saa lad mig høre da, hvad du forstaaer!
Leif.
Du mener, at en saadan herlig Helt,
Som vaager over alle Landets Mænd,
Maa sove ud igjen hos Landets Qvinder.
Karker.
Det giver jo naturlig sund Forstand.
De gaae.
Einar Tambeskjælver er under det forrige Optrin kommen ind, og har sat sig paa Stubben af et Træ i Baggrunden, for at gjøre sin Bue i Stand; i det Trællene gaae, reiser han sig, og seer hen til den modsatte Side.
Einar.
Hvo stander hisset der paa Veien? Ei!
Det er vor Husbond, det er Hakon Jarl,
Som kommer op igjen fra Skibene.
Nu skal jeg spille ham et Puds. Man siger,
At ingen Ting kan gjøre ham forfærdet.
Han lægger an, og skyder ud af Scenen.
Ha, ha! der skød jeg Busken af hans Hjelm.
Hakon
løber i Harme mod Einar med opløftet Sværd, griber ham i Brystet, og siger:
Ha, kjøbte Stimand, flux bekjend! siig frem,
Hvad har man lovet dig for Hakons Liv?
Einar rolig.
Slet Intet, Herre! Jeg behøver Intet.
Jeg er ei heller Stimand, jeg er kommen
Af ædel Byrd; du kjender mine Frænder.
Hakon.
Hvo est du, Niding! og hvo er din Slægt?
Einar.
Min Fader hedder Manddom, Herre Jarl!
I kjender ham. Det er en gammel Knark,
Men rørig af sin Alder; Skjægget tykt,
Og Armen stærk. Han har alt længe boet
Paa Norges Klipper.
Hakon.
Manddom, Niding? dø!
Einar
holder hans Arm fast tilbage.
Tak være Guderne, som gav mig Kraft

At holde Hakons Arm tilbage! Det
Var ellers ude med mig.

Hakon.

Hvilken runken
Seidkone laante dig sin Hexekraft,
At holde denne Kæmpearm?

Einar.

Ja rigtig!
Min Moder, Herre! hun har lært mig det.
Hun er en Hex, som ganske ret du siger,
Dog er hun ikke runken, hun er rød
Og hvid, som Melk og Blod; hun hedder Sundhed,
Og er, som du, af gammel nordisk Slægt.

Hakon.

Nu skalst du døe!

Einar.

Det er for tidlig, Herre!
Jeg er kun lidet over tyve Aar.
Du komst til kort, min ædle Herre! hvis
Du dræbte Norges bedste Ungersvende.

Hakon.

Elendige! og vilde du ei dræbt mig?

Einar.

Ved Odin og ved Norges Freia, nei!
Jeg vilde skyde Busken af din Hjelm,
Og intet Andet.

Hakon.

Og til Skive for
Din Øvelse du vælger Hakons Hoved?

Einar.

Hans Hjelmbusk, Herre! ene kun hans Hjelmbusk.
Det mored mig at gjøre Hakon bange.
Man sagde, det var svart at skrække dig,
Og derfor skød jeg Fjæren af din Hjelm.
Det Saar kan heles snart, det koster dig,
I Fald det kommer høit, en Hanesvands.
For Resten, hvis du holder i din Haand
En Sølverpenning, og jeg skyder den
Ei bort, og gjør dig ingen Fingerskade,
Saa maa du kalde mig en Mareminde,
Og hænge mig op i det første Træ.

Hakon.
Jeg troer dig, Dreng! dit Øie lyver ei.
Hist henne sidder i den grønne Birk
En Plet i Barken, sort og liden; kan
Du træffe den, saa Pilen borer sig
I Pletten ind, og sidder fast, saa vil
Jeg troe din Tale.

Einar
sigter, og skyder.
Altsaa troer du mig.

Hakon.
Du est en prægtig Skytte. Du skal være
Bestandig om mig; vel, at her jeg traf dig!
Her Rygtet gaaer i Landet om en Yngling,
Som være skal den bedste Bueskytte,
Og jeg har stævnet ham op til min Kongsgaard;
Naar nu han kommer, skal han see, at vi
Har ogsaa Bueskytter her paa Hlade.

Einar.
Lad ham kun komme! Jeg skal skyde med ham.
Hvad kalder han sig?

Hakon.
Einar Tambeskjælver.

Einar.
Det hedder ogsaa jeg. Lad ham kun komme!
Jeg mærker, jeg kan veie op mod ham
I alle Ting, om saa det er i Navnet.

Hakon.
Hvad? du est Einar Tambeskjælver?

Einar.
Herre!
Den ene. Bring mig flux nu til den anden,
Saa skal vi nappes om den første Rang.

Hakon.
Ha, raske, overgivne Ungersvend!
Saa est du kommen nu til Hakons Hof?
Tager ham under Hagen.
Hvor ung og stærk og smuk! hvor overmodig!
Nu, slige Svende er det just, jeg ønsker.
Siig, har du Lyst at tjene Hakon Jarl?

Einar.
Hvis jeg kan tjene dig i Et og Andet,

Saa skal det glæde mig ind i mit Hjerte;
Men her er jo saa roligt nu i Norrig,
Som i en gammel Kjærrings Krog bag Ovnen.

Hakon.

Ei overalt saa roligt, som du tænker;
Jeg bruger stærke, troe og kjække Mænd.
Endnu i Dag gaaer jeg med mine Skibe
At dække den sydvestre Kyst af Landet
Imod en fremmed, maaskee farlig Fjende.
Vil du gaae med og spænde Buen til
Mit Gavn og Forsvar og din egen Ære?

Einar.

Ja, Herre! gjerne. Hjelp mig, Thor i Thrudvang,
Hvad har du der en deilig Bue, Herre!
Indlagt med Guld og Sølv; min, som du seer,
Er kun af Granerod og Bjørnesener.

Hakon

tager den af sin Skulder, og giver ham den.

Tag denne Bue, Einar! og behold den
Til Pant paa Hakons Venskab.

Einar

prøver Strængens Stramhed.

Ak! for veg,
For veg er Jarlens Bue. Herre! tag den
Igjen. Den er for tung, den er for slap;
Min egen her er meget bedre.

Hakon.

Ha,
Du stolte Ungersvend! foragter du
Min Gave? hvad?

Einar.

Jarl Hakon eier Noget,
Som Einar ei foragted, blev det budt ham.

Hakon.

Og hvad er det?

Einar.

Du har en Datter, Jarl!
En Rose paa en Lilievaand var ikke
Saa bold; dog derom kan vi altid tale.

Hakon.

Saa troer du —

Einar.

At jeg skal fortjene Bergliotħ.

Hakon.

Du sigter til et fjernt, ophøiet Maal.

Einar.

Saa bør det sig en vakker Bueskytte.
Min Piil indhenter fjerne Maal, det veedst du;
Men Øiets kjælne Blik har ogsaa Pile.

Hakon.

Er Skytten skudt?

Einar.

Det skal han sige dig,
Naar han har dræbt en Flok af dine Fjender.
Til Stranden, Herre!

Hakon.

Est du færdig alt?

Einar

slaaer paa sit Kogger.

Jeg har mit Huusgeraad paa Ryggen med mig.
Til Stranden, Herre! hurtig.

Hakon.

Raske Gut!
Jeg lider dig, fast som du varst en Qvinde.

Einar.

Det var det Sidste, som jeg vilde være.

De gaae.

Bondestue.

Orm sidder med sin Brud Gudrun øverst ved Brudebordet; Bergthor hos hende. Paa den anden Side Astrid med sin Fæstemand Thorvald. Flere Bønderfolk.

Bergthor.

Saa, lystig, Børn! lad Hornet gaae omkring,
Spar ikke Mjøden; den er god og gammel.
Den Tid, jeg holdt mit Bryllup med Gunløde,
Da lagde selv jeg Tønden i min Kjelder,
Og svor en Eed, at ei den skulde brydes,
Før jeg fik holdt min første Datters Bryllup,
Og hvad jeg svor, seer I, det har jeg holdt.

Jeg nyder Glæde paa min gamle Alder.
Er Pigen ikke brav, min gode Orm?
Ni Maaneder hun yngre er, end Mjøden;
Det vared hverken mere eller mindre,
Før min Gunløde bragte mig en Datter.
Jeg husker end, den første Gang jeg saae dig,
Da blev jeg vred, jeg nærved havde bandt dig.
Jeg skjendte paa Gunløde i sin Seng;
Jeg sagde: Qvinde! hvad er det for Streger?
Hvad skal jeg med de Døttre? Skaf mig Sønner,
Som jeg kan lære føre Stang og Skjold! —
Og dermed smed jeg Tøsen ned igjen
I Buggen.

Orm.

Men med Tiden, Fader Bergthor!
Fikst du dog Pigen kjær.

Bergthor.

Da hun blev større,
Saa veed jeg ei, hvordan det var, hun krøb
Omkring mig, vimsed om, og naar de Piger
Blier saadan henved femten, sexten Aar,
Saa maa man holde af dem, om man vil,
Og om man ikke vil; man nødes til det.

Orm.

Den Gamle er i Aften ganske lystig.
Nu, Thorvald! lad dog Hornet gaae omkring;
Der bliver ikke drukket her i Lauget.

Thorvald.

Ei drukket, Orm? Min Gut! hvor vil du hen?
Det er fast gaaet mig, som Konning Fjølner,
Der drukned i et Mjødkar.

Bergthor.

Stille, Børn!
Hvad er det for en Larm derude?

Thorvald.

Sikkert
Fleer Venner, som vil gjestes ved dit Bryllup.

Han gaaer til Døren; Slein og en Flok bevæbnede Trælle træde ind.

Thorvald.

Hvad vil I, Børn? og hvorfor kommer I?

Stein.

Vi er Jarl Hakons Trælle, vi er sendte
At melde eder Herrebud.

Orm.

Har Jarlen
Faaet Nys om, vi er alle samlet her,
Og nytter derfor denne Sammenkomst,
Saa tal! Vi stande rede til at høre.

Stein.

At I var her saa mange samlet sammen,
Det just formoded Jarlen ei, skjøndt vel
Han vidste, her blev holdt dit Bryllupsgilde.

Orm.

Hvad er da eders Ærind? siig det frem!

Stein.

Nu, kort og godt, vor Jarl har sendt os hid
At hilse dig med Venlighed, Orm Lyrgia!
Han kjender dig, og veed, du est en Mand,
Som er din Overherre tro og lydig.
Vor Jarl har nylig seet din skjønne Brud,
Og hun har flammet op hans Bryst til Elskov;
Han kan ei leve uden hendes Eie.
Han har forgjeves kæmpet mod sin Attraa;
Den Tanke, at en Undersaat skal nu
Besidde det, hvorefter han forsmægter,
Er ham utaalelig. Han haaber derfor,
Du afstaaer ham din Fæstemø.

Bergthor reiser sig.

Hvordan?

Orm.

I komme for at røve mig min Brud?

Stein.

Ei for at røve, hvis du, som vor Jarl
Ei tvivler paa, gier hende med det Gode.
En føie Tid du ikkun vente skal,
Saa sender venligt han din Brud tilbage,
Ledsaget af Foræringer og Guld.

Orm.

Og slige Ord, forvorpne Træl! dem tør
Du forebringe mig? og slig en Fordring
Tør Jarlen gjøre frie og stolte Normænd?

Stein.

Heel mangen Brudgom, fri og stolt som du,
Har anseet Jarlens Fordring for en Lykke.
Vi haabed her at træffe dig alene
Med nogle faa udsøgte Venner, Orm!
At dette Budskab kommer noget brat,
Har tvende Grunde: først, at Jarlen alt
Er steget paa sit Skib, og reist fra Hlade;
Dernæst, at saa du haster med dit Bryllup.
Det tvinger Jarlen, som du selv kan indsee,
At gribe til et kort og fyndigt Middel.
Derfor han har udtrykkelig befalet,
At vi skal bringe Gudrun til hans Gaard,
Og vogte hende, til han kommer hjem.
Hvad det angaaer, at dømme om hans Daad,
Dertil formaster Ingen sig af os;
Han er ophøiet over Alles Dadel.

Almindeligt Bulder.

Bergthor.

Det gaaer for vidt. Affted! affted paa Stand,
Forvorpne Trælle!

Thorvald
griber et Drikkehorn.

Hilser eders Jarl
Og siig, at Thorvald drak hans Arveøl!

Flere Stemmer.

Bort, Hakons Trælle! bort.

Stein
til de andre Trælle.

Til Vaaben, Svende!

Thorvald.

I vover at forsøge eders Afmagt?

Alle.

Slaaer dem ihjel!

Bergthor.

Her har jeg smeddet mig
En Hammer nylig af det bedste Jern;
Hvorhen den falder, styrte fire Trælle.

Stein.

Slaaer, Svende! slaaer.

Bønderne.

Hug ned den Øglecæt!

Strid. Efter nogen Modstand flygte Hakons Trælle; Mændene forfølge dem. Gudrun, som er falden i Afmagt, omringes af de forsamlede Qvinder, som søge at bringe hende til sig selv igjen.

Astrid.

Min Søster! elskte Gudrun! kom til Live.
De er alt slagne, her er ingen mere!
Seer du igjennem Vindvet, hvor de flye?

Mændene komme tilbage. Orm, som bliver sin Bruds Tilstand vaer, styrter sig for hendes Fødder.

Orm.

Skaf Livet i min Brud! Hvad staae I her
Og klynke, Qvinder? Hvor er eders Kunst?
Skaf mig min Brud igjen!

Thorvald.

Nu, ved den store
Odin paa Hlidskjalf, som beskuer Alt!
Her hæver jeg mit blodbestænkte Sværd,
Besmuurt med Trælleblod, med Blod, som flød
Af Hakons Venner; jeg undsiger ham!
Ved Odin, Vil' og Vee! ved Alt, hvad helligt!
Jeg er ei rolig, før jeg blande kan
Hans Blod med Trællenes, og hevner saadan
Den Skjændsel, som min Broder var bestemt.

Bergthor.

Og skjøndt jeg alt er gammel, stiv og rynket,
Saa sværger jeg paa Hamrens røde Næb,
At jeg vil hevne slig Forsmædelse.
Han vilde have sig en Krone hamret?
Ha, vi skal hamre ham! Jeg er den Ældste
I dette Lag, og jeg er Pigens Fader.
See, hvor hun ligger her, den stakkels Mø,
En falmet Blomst i hendes Beilers Arme!
Forsamler eder om mig, Bondemænd!
Og sværger paa min store, tunge Hammer
Hakon den Ondes Fald.

Orm.

Gudrun! min elskte Mø!
Du aabner Øiet?

Alle Bønderne

paa Hammeren.

Hakon Jarl skal døe!

Tredie Act.

Øen Moster.

Carlshoved. Jostein. Grib.

Grib.
Ja, som jeg siger eder, kjære Herrer!
Jarl Hakon er alt landet her paa Moster,
Han ligger med sin Skibsflok under Øen
I Fjorden, paa den anden Kant, bag Skoven.

Carlshoved.
Og har ei Olaf mødt, da ud han seiled
At hente sine Skibe ind i Havn?
Besynderligt! thi om et Øieblik
Kan vi alt vente Kongen her tilbage.

Grib.
Jarl Hakons Kløgt og Natten var ham gunstig.

Jostein.
Saa staaer den norske Drot vel færdig alt
At hilse Olaf djærvt, saasnart han prøver
At gaae i Land? En stor og værdig Holm
For denne store Tvekamp!

Grib.
Olaf har man
Bestemt en Hilsen; men til Kampen, som
Er valgt, behøves ingen vældig Ø.
En aaben Kæmpeplads var plat ubrugbar;
Vi trænge til en mørk og skummel Skov,
Og den har vi jo her paa begge Sider.

Carlshoved.

Forklar dig tydeligt! hvad mener du?

Grib.

En hellig Styrelse af Guderne
Har gjort min Herres hele Løgn til Sandhed;
Men denne Sandhed har naturligviis
Forandret hans, saavel som Jarlens Forsæt.

Jostein.

Forvovne Træl! hvor vover du at føre
Et saadant Sprog?

Grib.

Det samme djærve Sprog
Jeg haaber I vil føre, naar I kjende
Den rette Sammenhæng.

Carlshoved.

Tal ei forblommet!

Grib.

Saa vider da, at neppe var Jarl Hakon
Lagt ud fra Hlade, før en hurtig Baad
Indhented ham, da seent han maatte krydse
Om Øerne. Den bragte ham det Budskab,
At der var skeet et Oprør og et Forbund
Blandt Throndhjems Bønder for en Piges Skyld,
Som efter Sæd han vilde ladet hente.
Af Vælden, hvormed Vreden udbrød, saae man,
At Gnisten havde ulmet lang Tid alt.
Hvad var at gjøre nu? I veed, at Jarlen
Beslutter hurtigt; da han havde grundet
En liden Stund, fandt han det mere vigtigt
At drage mod en vældig fjendtlig Konge,
End mod en Bønderflok. Han meente, Toget
Forøge skulde djærvt hans Krigerhæder,
Og skrække Bønderne. Men da han kom nu
Paa Dybet ud, og sendte Speidere,
Da fik han til sine store Sorg at høre,
At Olafs Flaade var langt mere talrig,
End Rygtet havde nævnet ham paa Hlade.
Hvad var at gjøre nu? Han søgte Moster;
Her fandt han Thorer strax, sin høire Haand.
Fortvivle er ei Jarlens Sag, det veed man;
Hvis Eet ei lykkes, maa det Andet prøves.
Det Forslag, som min ædle Herre gjorde,

Blev samtykt. „Nøden tvinger mig! det er
De høie Guders Sag!“ saa var hans Ord;
Men sikkert ogsaa for sin egen Skyld
Han ønskte nu den nye Gjest af Halsen.
Jarlen var ilde stedt, blev det bekjendt,
Som Sagen stod, at Trygveson var landet;
Saa vilde Kjærlighed til Kongestammen,
Og Had mod Jarlen, begge to forenet,
End gjøre Faren meget mere farlig.
Hvad skete da? Han taug; lod sine Mænd
Strax telte over sig. De kjende alle
Kun lidt til Sagen; han har bildt dem ind,
Det er en Røver, som han krydser efter.

Jostein.

Og hvad er hans Beslutning nu?

Grib.

Jeg tidt
I mangen søvnløs Nat med Graad i Øiet
Har spurgt de høie Guder paa mit Straa,
Hvi dog de havde sat mit friske Liv
I den foragtelige Trællestand.
Tak være de alvise, store Guder!
Thi uden dette var først Thorers Anslag
For sildig aabenbaret, uden dette
Svam Olaf i sit unge Adelsblod.

Jostein.

Spænd længer vor Forventning ei, men tal!

Grib.

Jeg hørte Alt, jeg var tilstede ved det.
Jeg er hans Træl; en stakkels, ringe Træl
Han følger ubemærket med, som Slæbet
I Herrens Skarlagsskind; hvad dølges ham?
I denne Skov da, for at være kort,
Skal Olaf lokkes hen af Thorer Klake
Huldt under Venskabs Skin — og myrdes der.
Jarl Hakon venter i en Bondehytte
Paa Thorers Ankomst med det blege Hoved.
Saa gaaer han op i Fastland. Rogaland
Er huldt og tro; der samler han en Hær,
Og splitter Irrerne, saafremt de vove
Paa Land at hevne deres Konges Død.

Jostein.

Det har du hørt?

Grib.

Ja, ved den fromme Baldur,
Saa sandt mit Hjerte er uskyldigt, Herre!

Jostein.

Og dertil skulde vi ham række Haand?

Carlshoved.

Og vi har hjulpet til en saadan Daad?

Jostein.

Ha, Grib! jeg skammer mig, jeg rødmer for dig.

Grib.

Det har slet ingen Ting at sige, Herre!
Naar først man kommen er saa vidt, at rigtig
Man skammer sig, saa har man meer ei nødig
At skamme sig. Hvo havde vel formodet
En saadan Handling af en saadan Helt?
Jarl Hakon har to stærke Lueøine,
Som byde blot med deres Blik; de bød,
I lød. Hvor stort at være Hakons Kæmper,
At have den Bevidsthed i sit Bryst:
Vi hjalp den Helt, den store Mand paa Thronen!
Det drev jer, ikke sandt?

Jostein.

Fra Thronen skal han!

Carlshoved.

Saa vist som Olaf er en værdig Helt
Og Astrids Søn: Jarl Hakon skal fra Thronen!

Grib.

Nu, Grunden den er god, det kan jeg mærke.
Men stille! Skibet nærmer sig til Stranden.
Nu lander Kongen. Seer I Snekken alt?
Hvad nu skal gjøres, det maa gjøres snart.
Naar I har Olaf ene, siig ham Sagen!
Min Husbond er i Skoven hist med Jarlen;
Naar Olaf skynder sig med sine Kæmper,
Da fanger han i Buret begge let.
Hvordan det gaaer, saa er dog Magten Olafs.
Maaskee skal Noget alt da være gjort.
Men stille! Hører I de skjønne Toner
Fra Skibet! hører I den fromme Sang?
Ak, hvor det lyder deiligt over Vandet!

Farvel! nu maa jeg ile til min Herre
I Skoven. Glemmer ei, hvad I har lovet!

Han gaaer.

Jostein.

Nei, sikkert ei.

Carlshoved.

Nu standser Skibet. See,
Nu stiger Kongen ud med sine Mænd
Og Munkene. Seer du, de række ham
Det røde Banner med det hvide Kors?

Jostein.

Det Røde skal betyde Heltemodet,
Det Hvide Christendommens Fred og Uskyld.
De nærme sig. Kom, lad os gaae tilside!

Konning Olaf træder frem med det store Banner i Haand, fulgt af sine Mænd og Munkene. De Sidste synge følgende

Chor:

Cæli deus sanctissime,
Qui lucidas mundi plagas
Candore pingis igneo,
Augens decoro lumine!

Infunde nunc, piissime!
Donum perennis gratiæ,
Fraudis novæ ne casibus
Nos error atterat vetus.

Expelle noctem cordium!
Absterge sordes mentium!
Resolve culpæ vinculum!
Everte moles criminum!

O tu, sole serenior,
Et balsamo suavior,
Veni, veni rex optime,
Pater immensæ gloriæ!*)

---

*) Ved Opførelsen bruges følgende danske Vers:

Forjages skal den dunkle Nat,
O, Himmel! af din Straale brat.
Den sidste sorte Dæmringssky
Med Torden fra din Bue flye!

Opvarmes skal det kolde Nord,
O, Almagt! af dit Kraftens Ord.
Din Helt du skjenkte Magtens Sværd,
Han fælde Mørkets Trolddomshær!

Olaf
hæver sit Banner høit, og støder det fast ned i Jorden.

Her planter jeg det christne Banner dybt
I Norges Grund. Igjennem Fjeldets Stene
Det, som et Træ, skal skyde stærkt sin Rod,
Og det skal blomstre frem og bære Frugter,
Ja, syvfold qvægende, livsalig Frugt.
Med Længsels og Bodfærdighedens Taarer
Dets Rødder vandes skal, og fromme Suk
Skal komme bølgende, som lune Vinde,
Og modne Saften i det fulde Bæger.
Som Fuglesang skal Menighedens Røst
Til Himlen qviddre i den høie Hvælving,
Og som en gammel, hundredaarig Steen=Eeg,
Skal Træet brede sine stærke Grene
Ud over Fædrelandet. I dets Ly
Skal Venskab, Kjærlighed og Fromhed boe,
Og stirre fra den moderlige Stamme
Med andagtsfulde Blik i Aftenrøden.
Og i dets hellige, dets rene Bark.
Skal Norges Konger skære deres Navne.
Uskyldighedens Blomster trindt omkring
Skal holde Vagt, som lyse Engle smaae,
Og støde Nattens Spøgelser tilbage.
Forfærdet bort fra Christendommens Træ
Skal Odin med sit ene, lumske Øie
Flye bort til Orknerne, til nøgne Fjeld,
Og prøve der vanmægtige Forsøg
Paa at erhverve sig sin tabte Magt.
Der skal han hyle som en saaret Ulv;
Men Træets Blade skal, som Englevinger,
Bortvifte Troldens græsselige Glam,
At ei de skrække Landets fromme Søn,
Som tillidsfuld sødt under Løvet blunder.

Choret.

Amen!

Olaf.

Tak, at I fromt bekræfte mine Ord,
I gode Brødre! Tak! O, mindes I,
Da Skibet nys drog Øen Stord forbi?
Der Hakon Athelstein, min Formand, sad,
Da han blev kaldet fra sit Gjestebud

Til Slaget, hvor han døde Heltedød.
O, Hakon! ædle Hakon! fromme Hakon!
Athelsteins Fostre! gode, blide Frænde!
Du visned som en alt for tidlig Blomst
I Nattefrosten, og din fromme Rod
Var ikke mægtig til at trænge sig
I Nordens stolthaardnakket kolde Fjeld;
Men du har lagt den første Spire ned,
Evig velsignet være du i Himlen!
Der est du sikkerligt, skjøndt ei du mægted
At kæmpe mod Vildfarelsen. De tvang dig
At smage Hesteleveer; tvang din Læbe,
Som vilde klæbe sig til Pagtens Kalk,
At røre deres Offerbollers Rand.
Da var ei Tiden kommen, ædle Hakon!
Nu smiler du fra Himlen ned til Olaf,
Som triner kjæk i dine fromme Spor.

Choret.

Amen!

Olaf.

Tak, Brødre! Tak! Og vender atter nu
Tilbage, styrker eder efter Reisen;
Thi vore Baadsmænd har alt teltet Skibet,
Og I har viet Landet ind med Sang.
Gaaer, fromme Brødre! gaaer med Himlens Fred.

Choret gaaer bort, Olaf bliver tilbage med sine Kæmper.

Olaf

til Carlshoved og Jostein, som nærme sig.

Nu, mine kjære Frænder, vakkre Brødre!
Vil I nu staae mig bi, som sanddrue Venner?

Jostein.

Herr Konge!

Carlshoved.

Konning Olaf!

Olaf.

Nu, hvad er det?

Jostein knæler.

Tag vore Hoveder!

Carlshoved ligesaa.

Ja, tag dem, Herre!

Olaf.

Hvad vil den underlige Adfærd sige?

Jostein.
Vi har bedraget dig.
Carlshoved.
Bedraget dig.
Olaf.
Umuligt! hvad? bedraget mig? hvorledes?
Var Alting Paafund? har I lokket mig
I Jarlens Snare?
Carlshoved.
Spar din Frygt, min Herre?
Olaf.
Jeg frygter ei for Helved, endnu mindre
For Hakon Jarl. Stat op! hvortil den Knælen?
Kast jer i Knæ for Gud, hvis I har syndet
Og skjælver for Retfærdighedens Arm.
Carlshoved.
Min ædle Herre! Thorer Klake løi,
Men Alt, hvad han fortalte dig, er Sandhed.
Jostein.
Thi Hakons Tyrannie har nylig gjort
Til Sandhed, hvad der digtedes for dig.
Olaf.
Saa Landet er i Oprør?
Carlshoved.
Herre! ja.
Olaf.
Og Hakon?
Jostein.
Her.
Olaf.
Her?
Carlshoved.
Med et ringe Tal
Af Skibe; Intet mod din Flaade, Herre!
Olaf.
Hvad vil han da?
Jostein.
I Lumskhed gjøre, hvad
Han havde haabet offentlig at kunne.
Thorer er en Forræder; han skal lokke
Dig hen i Skoven mellem Træerne,
Og give dig dit Banesaar.

Olaf.

Er Hakon
I Skoven? Kommer Thorer Klake ene?
Hvor stor er Jarlens Magt?

Jostein.

Ei stor som din.
Alt skal gaae af i allerstørste Stilhed,
Thi Hakon frygter næsten meer, Kong Olaf!
For sine egne, end for dine Kæmper.
De Norske maae ei vide, du est her;
Det vilde bringe Saaret til at buldne.
Hakon er ene i en Bondehytte,
I Skoven vil du finde Thorer Klake,
Og for at være sikker i din Sag,
Lad alle dine Kæmper følge dig,
Saa har du Styrke nok mod Hakons Styrke.

Olaf.

Hvordan forstaaer jeg slig forvirret Sag?
Og hvad forvisser mig, at denne Gang
I tale Sandhed, I, som nylig har
Tilstaaet mig et sligt Forræderi?

Jostein.

Just at vi har tilstaaet det, maa vise,
At vi har ingen Deel i denne Daad.
Jarl Hakon havde Lyst at kæmpe med dig;
Han bad os følge Thorer hid, for at
Opholde dig, til selv med Magt han kom.
At søge Kamp og Strid, er nordisk Sæd;
Han var vor Herre, og hans List og Snildhed
Forstod at lokke lettelig vor Ungdom.
Du var vor Slægt; men kun vi kjendte dig
Som den, der gjorde Hakon Freden tvivlsom.
Vi gik. Nu har sig Sagen midlertid
Forandret, og med den Jarl Hakons Forsæt.
Saasnart vi vidste det, fik du det vide;
Med Taushed havde vi dig let forraadt.
Vort Digt for dig, vor Tillid til en Niding
Fortjener Straf. Jeg bød dig nys mit Hoved;
Det kanst du tage, men mistænk mig ei!

Olaf.

Hvad skal jeg med dit Hoved, raske Svend!

Behold det selv; du har det nødigt, mig
Det vilde lidt kun nytte.

Carlshoved.

Ædle Olaf!

Jostein.

Saa tro mig paa mit Ord, og følg os flux;
Hvis ei, saa drag igjen paa dine Skibe!
Men sniger sig ei Thorer hist med Grib
Imellem Træerne?

Olaf.

Jeg øiner hisset
Den anden Flok af mine Mænd. De lande.
Dem vil jeg underrette først, saa skal de
Omringe Øen; om en liden Stund
Er Hakon fanget med sin hele Yngel.

Til sine Mænd.

Følger med dragne Sværd igjennem Skoven,
Og gjør jer rede til en Lossejagt!

De gaae.

Thorer Klake og Grib komme hurtig ind fra en anden Kant; den Første med en Kurv og en Daggert i Haand.

Thorer.

Der gik han! see, der gik han med sit Følge,
At hvile sig i Norges Sommergræs!
Ha, Olaf! skynd dig ei saa stærkt; den kommer,
Den lange Hvile, før du venter den.
Nu, Grib? forstaaer du vel, hvad jeg har sagt?

Grib.

Hvert Ord, min ædle Herre! saare vel.

Thorer.

Du løber til, og støder Daggerten
I Brystet paa ham, mens han sidder hos mig.

Grib.

Vel, kjære Herre!

Thorer.

Naar han nu er død,
Saa hugger du hans Hoved af, og lægger
Det ned i denne Kurv, og følger mig
Til Hytten, hvor Jarl Hakon venter os.
Saa giver han dig Frihed strax, og binder
En Glavind ved din Lænd.

Grib.

Vel, vakkre Herre!

Thorer.

Begrib denÆre, som du nyder, Grib!
Tænk dig, du vorder Olafs Banemand;
Ham, som vil rødde Odins Lære ud,
Ham dræber du! Om nogle hundred Aar
I Kroniken man finde vil dit Navn,
Og sige: denne Daad har Grib fuldbragt.

Grib.

Jeg længes inderligt, min vakkre Herre!
Alt længe har jeg ønsket mig en Daad,
Som kunde hæve mig fra Trællestanden.

Thorer.

Det veed jeg; og den faaer du nu, min Grib!
See! seer du denne skjønne, slebne Daggert,
Saa glimtende, som Nattens Lys i Vandet?
Seer du, hvor den er spids, hvor den er skarp?

Grib.

En herlig Kniv!

Thorer.

Det er ei nok med det;
Du seer kun halvt dens gode Egenskaber,
Thi mærker du i Staalet denne Rende,
Som løber ned mod Odden?

Grib.

Ja, min Herre!

Thorer smiler lumsk.

Saa liden, som den er, saa er den dog
Veien til Helheim, Grib!

Seer sig om.

Her er dog Ingen?

Grib.

Slet Ingen. Det var kun en sulten Ravn,
Som skreg paa Fjeldet hist.

Thorer.

Den skriger efter
Sit Bytte, Grib! Thi, seer du, denne Rende,
Som løber ned fra Hjaltet — seer du, Hjaltet
Er huult, og denne Fjæder — du forstaaer mig!

Grib.

Nei, Herre!

Thorer.

Det er sandt; saa skjønne Sager,
Saa kunstige, dem kjender man kun lidt til
Her i det plumpe Nord. I Velskland har
Jeg paa min Reise kjøbt mig denne Dolk;
Jeg tænkte nemlig, som det var i Sandhed:
Hvo veed, hvortil vel den kan bruges?

Grib.

Rigtig!

Thorer.

Altsaa, min Grib! har du ei ofte seet
En saaret Kæmpe, som med samt sit Saar
Er kommen sig igjen, og bleven karsk?

Grib.

Heel ofte, Herre!

Thorer.

Men naar nu et Stød
Skal være vist og sikkert, seer du selv,
Hvor lidt man stole kan paa Armens Kraft.

Grib.

Jeg veed dog ei; naar Armen kun er stærk —

Thorer.

Hvad stærk? hvad er da menneskelig Styrke?
Men, seer du, denne Dolk er fyldt i Hjaltet
Med en heel kraftig, sjelden Saft, som flyder
I Saaret flux, og blander sig med Blodet,
Og levrer det.

Grib

Ha, nu forstaaer jeg først:
Gift!

Thorer.

Tys! raab ei saa høit. Der har du Dolken,
Vær dig forsigtig og fornuftig ad!
Du est ei vant at bruge Vaaben.

Grib

vugger den i Haanden.

Herre!
Jeg faaer en selsom Lyst. Veed I, hvortil?

Thorer.

Nei, Grib! Dit Øie flammer. Nu, hvortil?

Grib.

At støde den i eders eget Bryst.

Thorer.

Grib! est du rasende?

Grib.

Staa stille, Herre!
I kan jo vel begribe, det var Spøg.

Thorer.

Men saadan Spøg!

Grib.

I mener, for en Spøg
Var det for grovt?

Thorer.

Ja, Grib! det var for grovt,
Og nu er ikke Tiden til at spøge.

Grib.

Saa vil vi gaae alvorlig da til Værks —
Du skriger atter, Ravn? saa tag dit Bytte!

Han støder ham Dolken i Brystet.

Thorer styrter.

Troløse! du har gjennemstødt mit Hjerte.

Grib.

Det er ei sandt. Hvad kalder du dit Hjerte?
Den kolde Kjødklump i din venstre Side
Gier du dog ikke dette Hædersnavn?
Den følte aldrig, hvordan skulde den
Da føle dette Stød? Umuligt, Thorer!

Thorer.

Forræder!

Grib.

Du har nævnt dit eget Navn.

Thorer.

Ha, det er sandt!

Døer.

Grib.

Det skulde du betænkt
En Kjende før; nu er det alt for silde.

Betragter ham.

Der ligger han og svømmer i sit Blod.
Hvor er nu dine Rænker og din Snildhed?
Kan du ei finde paa et vittigt Indfald,
At stille Blodet med? Enfoldig nu
Med Næsen op i Veiret ligger han,

Og ei hans hele Livs Forslagenhed
Formaaer at hindre Veien ham til Nastrond.

Olaf, Carlshoved, Jostein og Følge komme.

Olaf
til Grib, med hævet Sværd.

Hvor er din Herre, Træl?

Grib
peger rolig paa Liget.

Der ligger han.

Olaf

Hvad! Thorer Klake i sit eget Blod?

Grib.

Han seiler ned ad Elivagas Bølger
Til Niflheim.

Olaf.

Hvo har dræbt ham?

Grib.

Høie Konge
Han selv har dræbt sig med sit Nidingsværk.

Olaf.

Forkynd!

Grib.

Han vilde overtale mig
At støde denne Daggert i dit Bryst;
Thor veed, hvorfor! han har formodentlig
Vel havt en indre Ækelhed for selv
At bløde sine Hænder.

Olaf.

Og hvad saa?

Grib.

Jeg Dolken fik, forsynet vel med Gift;
Jeg skulde støde den i Trygvesøn,
Men jeg tog feil, og stødte den i Thorer.
Nu ligger han halsstarrig her paa Jorden,
Og taler ei et Ord. Før løb hans Tunge
Med samt hans lille sledske, røde Øie.
Ustadigt skotted det snart her, snart der,
Kun aldrig roligt, kjækt; nu seer det roligt,
Men dumt og døsigt, som igjennem Horn.
Ak, Herre! I kan ikke troe, hvor hurtig
Min Husbond har forandret sin Natur.

Olaf.

Du brave Træl!

Grib.

Hvis Thorer kunde tale,
Saa skulde han bekræfte mine Ord:
Han loved mig at blive Hakons Mand,
At vorde fri, at føre Stang og Skjold,
At drikke Mjød paa Bænk i Kæmpesalen,
Hvis jeg forretted vel min Dont; men, Herre!
Det kom mig for, som det var alt for dyrt,
At kjøbe Hakons Mjød med Olafs Blod.

Olaf.

Ha, vakkre Ungersvend! siig, vil du heller
Da være Olafs Mand, og vil du trofast
Bestandig stride for ham, som din Konge,
Og sidde, til et Mærke paa hans Venskab,
Iblandt hans bedste Kæmper?

Grib

med Taarer i Øinene.

Ak, Herr Konge!
Nu smelter I min Stolthed med jer Godhed.
Sligt bydes mig? Saa er da Timen kommen,
At jeg skal bryde mine Trællebaand?
Ak, jeg maa græde som et Barn. Tilgiv mig!

Olaf.

Dig var jo lovet Frihed af din Jarl.

Grib.

Ak, hvilken Frihed! hvilken Frihed, Herre!
Jeg skulde kjøbe Kroppens usle Frihed
Med Sjælens; skulde miste Trællenavnet,
For først at blive til en rigtig Træl.

Olaf.

Du christne Hedning! kom, giv mig din Haand.
Hvad hedder du?

Grib.

Grib var mit Trællenavn.

Olaf.

Saa kald dig Grif, og lad en vældig Grif
Med stærke Farver male paa dit Skjold,
Som slaaer en Edderslange ned til Jorden!

Grif.

Ha, jeg forstaaer jer: denne Edderslange

Er Thorer Klake. Odin! det er prægtigt.
O, Herre! I belønner kongeligt.

Olaf.

Kald Odin ei! vanmægtig er hans Magt,
Du seer hans Aand i hans Tilbedere.
Hvor er nu Hakon?

Grif.

Her i Skoven, Herre!
Skjult i en Bondehytte med sin Træl;
Der venter han paa Thorer med jert Hoved.
Men jeg vil hugge Thorers Hoved af,
Og lægge det i Kurven, Herre Konge!
Saa bringer I Jarl Hakon Thorers Hoved,
I Stedet for han skulde bringe eders.

Olaf.

Nei, Grif! nei; død er død. Gaaer, mine Mænd!
Og jorder dette døde Legem hisset.

Grif.

Bag Nelderne i Grøften!

Olaf.

Jorder det
Bag Hyldebusken hist, at den kan strøe
Sit hvide, sørgelige Blomster ned
Paa Graven. Grif! du maa ei være grum,
Du maa ei hade efter Døden.

Grif.

Herre!
Siig mig kun, hvad der sømmer sig og bør sig,
Saa skal I see, at jeg skal bedre mig.

Olaf.

Følg mig i Stilhed nu til Hakon Jarl!

Grif.

Saa maae vi om ad denne Vei, min Konge!

De gaae.

En Bondestue.

Hakon Jarl. Karker.

Hakon.

Har du nu vel forrettet, hvad jeg sagde?

Karker.

Ja, Herre Jarl! Jeg sagde dem paa Skibet,
At du var gaaet op i Landet, for
At trække Veiret blandt de kolde Træer,
Fordi det var for hedt paa Søen nu
I Middagsstunden, hvilket kommer af,
At Solen skinner ned med Glands paa Vandet,
Og saa fra Vandet atter op igjen,
Saa man har ondt at gjøre, thi paa Søen
Er altid tvende Sole, det vil sige:
Kun een paa Himmelen, men een paa Søen.
Paa Landet er man plaget kun af een,
Og derfor var du gaaet op i Land.

Hakon.

Og at jeg vilde holde Maaltid her,
Det sagde du vel ogsaa?

Karker.

Herre Jarl!
Det kan I sagtens tænke. Naar forglemmer
Jeg Maden, og hvad der vedkommer Maden?
Det er det Allerbedste her i Verden;
Skjøndt rigtig nok man paa den anden Side
Vel kunde vende ind, at ogsaa Drikken
Kan hae sin store Nytte. Det forstaaer sig,
Jeg sagde: Jarlen æder her sin Davre.
Paa Vandet skvulper Skibet op og ned,
Saa faaer man Maden i den gale Hals;
Hvad kan det hjelpe?

Hakon.

Ret, min Karker! ret!
Du est en vittig Gut. Gaa nu og hjelp
Kisping at syde. Jeg vil være ene.
Naar Thorer kommer, eller Thorers Svend,
Saa lad dem frit kun træde flux herind.

Karker.

Godt, Herre Jarl! det alt skal efterkommes.
Gaaer.

Hakon.

Gid kun jeg havde flere slige Svende,
Saa var jeg sikker, hvor jeg gik og stod.
En Hund er ikke nær saa tro og stærk,
Og dertil kommer dog, at han kan tale.

Et Redskab og et Vaaben, unndværlig!
Jeg bytted ham ei for det bedste Sværd.
Sætter sig.
De Andre med de skarpe Blik og med
De kloge Ord, de staae ei til at troe.
Skjøndt Thorer — Thorer! har du hilset Olaf?
Har du alt sendt ham bort til sine Guder
I Luften hist?
Støtter sit Hoved til Haanden, og grunder.
Det var ei min Beslutning,
Den kom fra Thorer. Thorer maa forsvare
Sin Daad for Odin. Odin vil ei vredes.
Hvad? skulde denne Vanvid ei forhindres,
Som truer med at styrte Guderne
Fra deres gamle Stole? Olaf vilde
Ei blot tilrane sig min Kongemagt,
Men endnu meer, Valfaudurs. Lad ham falde!
Thi brat, thi hurtig maa den hele Sag
Forandre sig, hvis Alt skal end gaae godt.
Det er den høie Tid at standse Stormen,
Det er den høie Tid, den høie Tid!
I graane, mine Haar! men, hvide Lokker!
I snart skal vorde gule, giver Tid kun!
De skjelmske Møer spotted mig tilforn,
Fordi mit Haar var sort, og ikke guult;
Giv Tid, I Børn! guult, guldguult skal det vorde,
Det skal forgyldes af den gyldne Ring. —
Hvo kommer der? Ha, sikkert Thorer Klake.
Han loved mig at bringe Olafs Hoved;
Mit Blik sig vægrer ved at skue did.
Han bliver siddende i sin forrige Stilling.

Olaf Trygvesøn træder ind, hyllet i en graa Kappe, med en sid Hat paa Hovedet.

Hakon
uden at vende sig.
Min vakkre Thorer Klake! er det dig?
Er Alting lykkedes, og bringer du,
Hvad du har lovet? Svar mig, Thorer Klake?

Olaf.
Alting er gaaet, som det burde, Herre!
Men undskyld Thorer, at han selv ei kommer
Og bringer eder hid Kong Olafs Hoved!
Det faldt ham vanskeligt. Thor veed, han havde

En Slags Modbydelighed for at bringe
Det selv, og sendte mig.

Hakon.

Vel, vel! saa gaa,
Og grav det dybt i Jordens Mørke ned.
Jeg vil ei see det selv. Mit Øie taaler
Ei sligt et Syn, det staaer for mig i Drømme.
Grav Liget ned, og siig din Herre, Træl!
At strax han kommer.

Olaf.

Thorer Klake sover.

Hakon.

Han sover?

Olaf.

Middagssøvn; stivt har han strakt sig
Hen under nogle dunkle Hyldebuske.

Hakon.

Saa væk ham da!

Affides.

Nu sove, efter slig
En Gjerning? Thorer! jeg beundrer dig,
Du har et sjeldent Mod.

Høit.

Gaa, væk ham, Træl!

Olaf.

Men vil I ikke først see Olafs Hoved?

Hakon.

Nei, har jeg sagt! nei!

Olaf.

Herre Jarl! I troer,
At det seer skrækkeligt og hæsligt ud;
Men intet mindre, Herre! Olafs Hoved
Seer ud saa sundt, som noget her i Landet.

Hakon.

Gaa, siger jeg!

Olaf.

Nu har jeg aldrig seet!
Jeg havde hørt, at Jarlen var en Helt,
Som Faa i Norden, og han frygter for
At see et livløst og afhugget Hoved!
Hvor vilde I da skjælve, Herre! hvis
I saae det end paa Kroppen.

Hakon
vender sig forbittret.
Træl! du vover —
Hvor har du det?

Olaf
tager Hatten af, og slaaer Kappen tilside.
Paa mine Skuldre, Herre!
Tilgiv mig, at jeg bringer eder det
Paa denne Viis; den faldt mig mageligst.

Hakon.
Hvorledes? Olaf? Ha, Forræderi!

Olaf.
Min Gubbe! spar dit raske Heltemod.
Vov ingen Dyst med Olaf; husk, at endnu
Han har sit Hoved heelt og ubeskaaret,
Og at din svagelige Oldingskraft
Er ikkun for den hovedløse Olaf.

Hakon.
Ha, Niflheim!
Anfalder Olaf.

Olaf
slaaer Sværdet tilside, og siger med tordnende Stemme:
Saa vær rolig, siger jeg,
Og stik dit Sværd i Balgen! Mine Mænd
Omringe Huset; mine Skibe veie
Vel op mod dine. Jeg er kommen for
At vinde Landet i en ærlig Feide.
Du selv har lokket mig med Rænker til det.
Nu staaer du som en Træl, foragtelig,
Indviklet i din egen Snare. Jeg
Vil ei benytte mig af denne Fordeel,
Som Skjebnen skjenker mig. Jeg stoler paa,
At jeg kan dristig gaae dig under Øiet.
Dit Anslag, som du seer, er gaaet ilde,
Din Thorer svømmer i sit eget Blod.
Du seer, det var mig let at gribe dig;
At slaae dig ned var endnu mere let.
Men jeg bekjender mig til Christi Lære,
Og jeg foragter denne usle Fordeel.
Thi vælg imellem tvende Kaar: bliv Jarl
Paa Hlade, som du varst, og sværg mig Troskab,
Hvis ei, da fly! Hvor vi da sees igjen,
Det gjelder blodige og røde Pander.

Hakon stolt og rolig.

Det Sidste vælger jeg, det Sidste, Olaf!
Du kalder mig en Niding og en Træl?
Det lokker høit et Smiil paa mine Læber.
Man hører, at du est en Yngling, Olaf!
Kaadmundethed og Overmod er det,
Hvormed din Alder melder sig. See mig
I Øiet, Olaf! og betragt min Pande:
Har du hos Trælle fundet sligt et Blik?
Og finder du, at Feighed og at Lumskhed
Har smaalig foldet denne Pandes Rynker?
Jeg lod dig lokke; ja naturligviis,
Jeg vidste, du behøved kun et Vink,
For strax at flagre efter Lokkemaden,
At i din kloge Sjæl du agted mere
Dit Slægtskab med en uddøet Kongeæt,
End Hakon Jarls beundrede Bedrifter,
At kun du vented paa en Leilighed,
For at forstyrre Gubben i sin Ro.
At denne Færd jeg ønskte overstaaet
Jo før jo heller, kan det undre dig?
At jeg bedrog en Sværmer, som foragter
De høie Guder, kan det undre dig?
Og kan det undre dig, at jeg tillod
Min Kæmpes Anslag, da en fjendtlig Skjebne
Lod til at ville styrte — mig ei blot,
Men Valhals Guder?

Olaf.

Hakon! mindes du,
Erindrer du dig, Hakon! at du selv
Har været Christen, at du lod dig døbe
Af Biskop Popo, at du siden sveg
Din Ed? Hvor mange Eder har du sveget?

Hakon.

Forbandet være dette Øieblik,
Da, ført bag Lyset af den sledske Munk,
Jeg lod mig daare ved en ussel Kunst:
Han kunde bære ildrødt Jern i Haand,
Naar først den vel var overstrøgen med
En Hexesalve!

Olaf.

Gamle, blinde Gubbe!
Jeg ynkes over dine sølvgraae Haar.

Hakon.

Ha, spar din Ynk! Saa, som du seer mig her,
Seer du det sidste Glimt, den sidste Gnist
Af gammel nordisk Kraft og Helteliv.
Den skalst du ikke slukke, Ungersvend!
Med dine sygelige Feberdrømme.
Jeg veed det vel, det er de Christnes Sæd,
At ynke, at omvende, at forbedre;
Vor Sæd er den: dybt at foragte eder,
At pønse paa jer Undergang og Død,
Som Gudernes og Heltelivets Fjender.
Det Hakon gjør, og derudi bestaaer
Hans Nidingsfærd. Ved Odin og ved Thor!
Du skalst ei slukke Norges Kæmpeild
Med dine fromme, vaade Drømmeskyer.

Olaf.

Velan! det kommer an derpaa. Vi skilles.
Vee dig, naar næste Gang vi atter sees!

Hakon.

Vee mig, om jeg da ikke knuser dig!

Olaf.

Himlen vil træffe dig med sine Flammer!

Hakon.

Nei, Thor skal splintre Korset med sin Hammer!

De gaae hver til sin Side.

Fjerde Act.

Hlade.

Offerlunden.

Hakon Jarl. Et Bud.

Hakon.

Forkynd dit Budskab, siig det uden Frygt
Og uden Forbeholdenhed! Hvor gaaer det?
Har Bondehæren samlet sig?

Budet.

Ja, Herre!
Forbittrelsen har sammenstimlet dem.
Orm har paa fire Veie fra sin Gaard
Sendt Hærorf rundt omkring, og budt Enhver,
At han bevæbnet skulde drage hid
Og faae dig dræbt. Han sendte Bud til Haldor
Paa Skjerdingstad, og han har atter sendt
Budstikken længer om. Med ham har Sigurd,
Den skjønne Brynjolfs, før din Frilles, Husbond,
Forenet sig, samt Alf og Skjalm fra Rimol,
Der komme for at hevne deres Søster.
De føre Hæren an med Orm og Haldor;
Den sammensamler sig i Orkedalen.

Hakon.

Jeg stoler paa min gode Kæmpeskare;
Med faa, men vel bevæbnede, med kjække,
Krigsvante Mænd det bliver let at splitte
En sammenløbet Bønderflok.

Budet.

Men, Herre!
Den er alt stor, den bliver daglig større,
Forbittrelsen har vel bevæbnet dem.

Hakon.

Med øiebliktigt Mod, som svinder bort,
Saasnart jeg kommer med mit Sværd. Hvad mere?
Har Olaf nærmet sig med sine Skibe?

Budet.

Ja, han er løbet ind i Throndhjems Fjord.

Hakon.

Hvordan? i Fjorden her? og uden Modstand?
Har Erland, har min Søn da ikke mødt ham,
Og hindret Veien ham?

Budet.

Ak, Herre Jarl!

Hakon.

Hvi sukker du? Tal frit! hvad er der skeet?

Budet.

I Morges lagde Olaf ind i Fjorden
Med fem skjoldhængte, lange Krigerskibe.
Da var din Søn, din Erland, der med tre;
De andre laae i Vigen, dybest inde.
Der faldt en Taage; Erland mægted ei
I denne Skynding dem et Vink at give.
Først meente han, at det var dine Snekker;
Men da de nærmed sig, da saae han vel,
Han havde taget feil, og vilde vende
Mod Landet; men det var for silde. Olaf
Gik med sit Følge hurtig ind i Fjorden.
Han troede, du varst selv, hvor Erland var,
Og bød enhver af sine Mænd roe flink.
Da Erland og hans Mænd nu kom mod Land,
Og da hans Seiler løb paa Grund, da sprang han
Med sine Kæmper over Borde; thi
Hvad skulde han udrette vel med tre
Smaasnekker, uden synderlig Bemanding,
Mod fem, som vrimled af staalklædte Mænd?
Han svømmed under Vandet, og forsøgte
Paa denne Viis igjen at naae til Land.
Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte:
Han saae den lyse Brynje, saae hans Skjold,

Som overgik i Skjønhed alle Andres;
Bestandig troede han, at det var dig,
Og raabte: „Hakon! denne Gang undgaaer du
Ei Døden. Husker du, da sidst vi taltes?
Da svor vi, at det gjeldte røde Pander."
Med disse Ord greb Kongen til en Norpind,
Og skød den hen — O, Herre! skaan mig for
At sige meer, og skaan dig for at høre.

Hakon.

Tal! tal! Han skød Norpinden af sin Haand?

Budet.

Og traf din Søn mod Hovedskallen, saa
Hans Tinding brast, og Hjernen vælted sig
I Havet.

Hakon
skjuler sin Smerte.

Har du meer at sige?

Budet.

Olaf
Fortrød det, at det ei var dig, han traf.
Hans Kæmper dræbte mange Mænd; endeel
Gav han dog Fred. Af dem erfared han,
Hvor Bondehæren staaer, og hvordan den
Er sindet mod dig, Herre!

Hakon.

Er der mere?

Budet.

Nei, Herre Jarl!

Hakon.

Saa gaa!

Budet gaaer.

Og du blev vred,
Fordi du ikke traf mig, Olâf? Ha!
Du kunde aldrig truffet bedre. Ham,
Ham traf du ei, min Erland traf du ei!
Ran tog ham i sin moderlige Favn,
Og hæved ham, den fagre Ungersvend,
Til Valhal. Men hans Fader har du truffet,
Dybt har du truffet Hakon i sit Hjerte.
O, Erland! Erland! o, min Søn! min Søn! —
Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
Ha! det er længe siden. Hakon Jarl!

Du bliver gammel, græder som en Qvinde.
Han var mig kjær, han var min Alders Haab,
Thi Erik stormer om paa egen Haand;
Jeg havde seet i ham min Eftermand.
Hvor er I alle svundne, mine Drømme?

Han grubler et Øieblik, derpaa siger han forfærdet:

Det gaaer tilbage! ha, det gaaer tilbage!
Hvorledes? hylle Taager sig om Valhal?
Blev Odins gyldne Stol i Hlidskjalf rusten?
Har den alt tabt sin Glands? Du grønne Frigga,
Ha, est du visnet hurtig, Moder! som
En Birk i Høst? Har atter Loke stjaalet
Dit Guldkar, Ydun! med den røde Frugt?
Hvor er din Hammer, Thor? hvor, Asatyr!
Din stærke, drabelige venstre Haand?
Siig, høie Skare! har du hyllet dig
I Mulm, og fulgt til Hel den fromme Baldur? —
Op, Hakon Jarl! op, gamle norske Kæmpe!
De kalde dig en Hedning? Hædersnavn!
Ja, vel en Hedning, Hakon! thi du strider
For Hedenold. Til Vaaben og til Seir!
Tilgiver Hakon, store, høie Guder!
At han har glemt Valhalla over sig.
I høre det, I høre det: Fra nu af
Er dette Liv for evig offret eder.
Den skjønne Drøm, at Aftensolen skulde
Forgylde denne Tinding, før den sank,
Er svundet hen; en Storm har hævet sig
Med Rusk og Slud, og hyllet Solen ind,
Og inden Himlen bliver atter blaa,
Nedblinke Stjernerne paa Hakons Høi.
Ran tog min Søn, min Erland; Erling har jeg
Vel end tilbage — men hvor kan jeg haabe,
At denne spæde Spire skulde trodse
Orcanens Magt? — Saa være det da svoret
Ved Ædelstenene i Odins Krone,
De blanke Stjerner; Auk=Thor! ved din Vogn,
Som vender ned sin lyse Stang hver Midnat:
Fra nu af lever jeg for Valhals Guder.
Hvis Stolthed rev mig hen, tilgiv mig da,
Du skjønne Saga! du fortrylled mig.
Og var det Mishag over min Idræt,

Som fik dig til at rynke Panden, Odin!
Da kræv et Offer, kræv, hvad helst du vil,
Og du skal faae dit Krav.

Stein kommer ind med et stort Guldhorn.

Hakon.

Hvad bringer du?

Stein.

Et Bytte fra din Fjende, Herre Jarl!
Du veedst, at Olaf havde sendt endeel
Bygmestere til Land, for nær ved Stranden,
I Skoven hist ved Fjorden, op at mure
Et Huus, et, som de kalde det, en Kirke
For deres nye Guder. Du befol,
Som billigt, strax en Flok af dine Mænd
At gaae derhen og hindre deres Daad.
Det skete, som du bødst. Men før vi kom,
Fandt Olafs Svende, ved at grave dybt
I Jorden, dette Horn. Det har vi nu
Erobret, Herre Jarl! og bringe dig det.

Hakon.

Vel, Stein! Har Flere bragt det hid, end du?

Stein.

Vi er en Flok.

Hakon.

Saa lad jer vel beverte
I Borgestuen! Hver skal have sig
Saa stort et Horn med Mjød, som dette her.

Stein.

Det skal vi tømme paa din Sundhed, Herre!

Gaaer.

Hakon.

Et herligt gammelt Offerhorn af Guld,
Af drevet Guld; et sjeldent gammelt Horn!
Paa denne Plads har uden Tvivl tilforn
Et Tempel staaet for de høie Guder.
Der skulde du nu bygge dine Kirker
Og dine skumle Munkeceller, Olaf?
Ret, mine Mænd! at I fordrev dem; ret,
At I tilvandt mig denne gamle Skat,

Saa skjøn, som hellig. — Der er skrevet Runer
Om Hornets Rand; lad see! hvad er der skrevet?

Læser:

Brøster for din Brøde
Din Lykke, Bonde!
Gak til høie Guder,
Giv dem det Bedste!

Hakon staaer længe truffen og forbauset; derpaa gjentager han Verset langsomt og med Vægt.

— Giv dem det Bedste! —
Det vil I altsaa, Børs og Bures Børn?
Det Bedste vil I, saa vil I formildes?
Ha, jeg forstaaer dit Vink, du høie Skuld!
Jeg seer dig, hyllet i dit hvide Liin,
At sidde under Asken Ygdrasil;
Dybt stirrer du i Urdurs Kilde. Siig,
Er Vandet rødt, forlanger Bølgen Blod?
Det Bedste? — Og hvad er det Bedste da?
Min Erland faldt; I har jo alt det Bedste!
Men det har Hakon ikke offret eder,
Og han skal give selv det Bedste hen,
For at erhverve sig den svundne Lykke,
Som brast ham for hans Brøde, thi han glemte
Valhalla over sig. — Giv dem det Bedste!
Jeg har endnu en lille vakker Gut
Med gule Haar, og Øine blaae som Gimle,
Uskyldig som den klare Morgenstjerne,
Og rask og vælig som en Buk paa Fjeldet,
Den sidste Draabe af mit Manddoms Blod.
Ham kræver I dog ei? Du lyse Freia!
Du kræver dog ei, hvad du selv har skjenket?

Grunder.

De høie Aser kræve to Slags Offer:
Eet for at hævde deres Pragt og Herskab;
Da falder Qvæg, da falde fangne Fjender,
Da hvivle Glædesflammerne fra Jorden,
Og Odin smiler i sit Fadersæde.
Det andet Offer ryger til Forsoning,
Dets Lue dæmper ikkun Valhals Vrede;
Da bløder Hjertet, medens Offret bløder;
Det skeer i Stilhed, uden Sang og Klang,
Det er til Straf, det bringer Guderne
Til Miskundhed, naar de har vendt os Ryggen.

Betragter Hornet.

Her staaer det roligt gravet ind i Guldet
Med tydelige Træk: Giv dem det Bedste!
Og hvorfor bragtes det mig netop nu,
I Øieblikket, da jeg svor Valfader
At virke kun for ham? i Øieblikket,
Da jeg tilstod — Fy, Hakon! ingen Svaghed.
Thorgerdur Horgabrud, du gridske Skjoldmø,
Som følger Kæmperne i Striden paa
Den hvide Ganger, med et Klæde farvet
I lunkent Blod om dine brede Skuldre,
Med Dødens Glavind i din stærke Haand!
Dit sorte Øie gløder efter Rov,
Du strækker ud din Haand, din Daggert blinker —
Vel! Hakon lyder, Hakon skjælver ei.

Han gaaer.

Skov.

Thangbrand. Grif.

Thangbrand.

Vel, at jeg finder dig, min Grif! Hvor er
Kong Olaf? Hvad vil dette Væsen sige?
Hvor blev han med den gamle Mand?

Grif.

De gaae
Endnu bestandig her i Skoven sammen,
Og tale snart om dette, snart om hiint.
Sær udelader sig den Gamle tidt
Paa en utydelig, forblommet Maade
Om Olafs Daad.

Thangbrand.

Jeg var der ei. Hvad har
Da Gubben sagt, og hvordan er han kommen?

Grif.

Vi sad just over Pindseaftens-Gildet,
Fornøiet, muntre omkring Egebordet,
Kong Olaf var ret overgiven oprømt;
Da treen en Gubbe langsomt ind i Hallen.
Eet Øie har han kun. Han satte sig
Ved Døren; men Kong Olaf, som er altid
Saa vennesæl og gjestfri, bad ham komme

Og sætte sig hos ham. Derpaa begyndte
De To at tale klogt og længe sammen.
Den Gamle vidste god Besked om Alt,
Hvad der er skeet i Landet rundt omkring.
Han gantedes, men paa en egen Maade,
Som plat ud ei var efter Olafs Sind;
Han sagde: Som jeg mærker, helligholder
I her Forvirrelsernes Fest; I mindes
Den Aften, da de fromme Brødre hver
Fik Lyst at snakke paa sin egen Viis,
I Munden paa hverandre. Mener du,
At de fra den Tid har forstaaet hinanden? —
Tilsidst det faldt den gamle Mand for lummert
I Salen, og da Sommernatten var
Saa luun og varm, saa bad han Olaf gaae
En Vandring med ham gjennem Skoven. Kongen
Gav efter for hans Bøn. Jeg fulgte dem
Bestandig i en Afstand. Ak, Herr Bisp!
I kan ei troe, hvor vidt de vandred om.
Den Gamle førte Kongen stundom ud
Paa Fjeldekanterne, og pegte langt
Ud over Landet, mens han talte. Maanen
Nedskinte klart. Det var ret underligt;
Thi naar man stod kun nogle Skridt derfra,
Da saae den Gamle i sin sorte Kappe
Ud som en Trold. Jeg vilde ønske, Kongen
Nu vilde sig begive hjem til Sengs,
Thi det er seent, og Natteduggen falder.

Thangbrand.

Hvor er han? Før mig hen til Kongen, Grif!
Forlængst gik Solen alt i Vesten ned;
I Morgen, naar den stiger, smiler den
Med helligt Blik paa Pindses Sommerfest,
Og end er Aftenmessen ikke sjungen.
Hvorledes skal jeg dog forstaae min Olaf?
Saaledes før han pleied aldrig glemme
Sin fromme Pligt. Kom, lad os søge ham!

De gaae.

Olaf kommer vandrende ind fra den anden Side med Auden. Denne har en sort Kappe paa, og en Hætte over Hovedet.

Auden.

Ja, jeg forstaaer dig nok, min Ungersvend!

Den skjønne Sang i disse hvalte Kirker,
Den smeltede dit Hjerte, og dit Blik
Henreves af de smukke Billeder.
Du troede vist, det maatte være Sandhed
Alt, hvad du følte; og hvad nu du følte,
Skal alle Nordens Lande føle med,
Hvis ikke, smage Kraften af dit Sværd.
Er det ei saa?

Olaf.

Du est en sølvgraa Gubbe,
Du est nu eengang stivnet i din Tro,
Dig kan jeg ei fortænke i, at du
Kun kalder min Bedrift Forvildelse.

Auden.

Du siger, jeg er stivnet i min Tro;
Det er et godt, et saare velbrugt Udtryk.
Og siig mig, Olaf: Hvad du mener her
At jeg skal være, kunde man ei sige
Om Alt, at det var ligesaa? Thi Tro
Kan dog vel ikke kaldes Andet end
En egen, synderlig Tilbøilighed,
En Drift, som driver Kraften i vor Sjæl
Mod det usynlige, det store Udspring;
En Drift, som er forskjellig efter Væsnet,
Den virker paa; forskjellig efter Tiden,
Den virker i; forskjellig, som Naturen.
Saaledes stræbe disse Graner, Olaf!
Og dette høie Fjeld. Den kjække Viis,
At hæve deres Nakker stolt i Veiret,
Er, saa at sige, deres Tro. Du seer,
De har den samme Tro tilfælles; thi,
Som du begriber, er det ei for Intet,
At overalt, saa vidt dit Øie rækker
Og overseer det frie Norden, Alt
Bær Præget af en egen Aand, eet Væsen.
I Sydens Dal, der er det anderledes;
Der flade sig de stive, smekkre Løv
I runde, bløde Blade. Stammen kneiser
Ei længer der med ranke Skud fra Jorden,
Den bukker sig i fromme Krumninger
Mørkt under Hvælvingen, omtrent saaledes
Som dine Munke, naar de holde Messe.

Olaf.

Besynderlige Gubbe!

Auden.

Hvor nu Himlen
Er altid blaa, hvor Solen daler rød
Hver Aften, hvor de vellystfulde Lunde
Indbyde kun til Elskov og til Sang,
Der vaagner Strængelegens, Sangens Kunst,
Man griber Farver, for at efterligne
Den smukke Straaleglands og Blomstervrimmel,
Og Kjærlighed, som spøger overalt,
Blier Præget, som sig trykker paa det Hele.
Hvor derimod Naturen, mere streng,
Frembyder flere Steen end Blomster; hvor
Den faldne Snee indhyller Aaret halvt
Med sine hvide Lagen, men hvor ogsaa
De haarde Sener stramme sig bestandig
Med mere Styrke; hvor det blier en Dyd,
Naturen lærer, at undvære, og at
Forsvare vel med Kraft den sparsomt givne,
Indhegnte Fryd — der toner ingen Sang,
Der glimrer ingen skjønne Billeder;
Men i de lange Vinternætter aabner
Sig Sjælen taus med høie Manddomstanker.
Der voxer frem den indre Blomst, og lukker
Sig som en Rose trindt om Qvindens Hjerte,
Og som en skjøn og reen og dristig Lilie
Om Mandens Hjerne. Ei paa strammet Lærred
Med snart forsvundne, skyggeblandte Farver,
Af Fjeldet selv, det Uforgængeligste,
Sig reise Guderne fra Jordens Skjød,
Og skue roligt og med Tankeblik
Ned over Dalen. Den medfødte Kraft
Blier drevet af en medfødt Trang, til mandigt
At øve sig; da triner Kraft mod Kraft,
Og Tapperhed og Manddom bliver Præget
I Nord, som hist i Syden Kjærlighed.

Olaf.

Forunderligt!

Auden.

Naar nu en Yngling, som
Af Hændelsen var kastet ned til Syden,

Tilbagekom, og bragte med en Kurv fuld
Af spæde velske Blomster, og fik Lyst til
At plante dem i Norges Klipperifter;
Naar Granen og naar Birken overalt
Stod ham i Veien, og han fældte nu
De gamle, store Skove kjækt, og skaante
Selv ei det vældigste, det bedste Træ,
Paa det hans Roser skulde have Plads
At voxe — Olaf! hvis du saae hans Daad,
Hvad vilde du da kalde ham?

Olaf.

Vig fra mig!

Auden.

En Helt, ei sandt? en Kæmpe for den gode,
Den skjønne Sag. Og Gubben derimod,
Som sagde: Dreng! lad mine Graner staae,
Din spæde Urt ei trives paa mit Fjeld —
Hvad vilde du vel kalde ham?

Olaf.

Som dig.

Auden
seer ham stivt i Øinene.

Og hvem er jeg?

Olaf.

Auden har du jo kaldt dig.
Hvem er du?

Auden.

Ja, hvem er jeg? Vise Yngling!
Du veedst jo Alt, du maa vel kjende mig.

Olaf.

Du har eet Øie kun.

Auden.

Har Lyset flere?
Natten var klar med samt sit ene Øie;
I Morgen skinner Dagen med det andet.
Erindre dig, hvad du har hørt! Erindre
Det Maanskin, som i denne Sommernat
Helbredende har trængt sig i dit Hjerte!

Olaf.

Gud! giv mig Kraft. For allerførste Gang
Har Tvivl og Angest spændt sig om mit Bryst.

I det Olaf vender sig fra Auden, gaaer denne bort med hurtige Skridt, og forsvinder imellem Træerne.

Thangbrand og Grif komme.

Thangbrand.

Ha, træffer jeg dog endelig dig her,
Min Konge! Jeg har søgt dig overalt.
Hvordan skal jeg forstaae det, fromme Olaf!
At du forglemte Aftenbonnen reent?
Det har du endnu aldrig hidindtil,
Og mindst paa en saa høi og hellig Aften,
Som denne.

Olaf.

Thangbrand!

Vender sig.

Hvor blev Gubben af?

Thangbrand.

Jeg veed det ei. Men glem den gamle Hedning,
Som har forvildet dig med sine Taler!

Olaf.

Ha, Thangbrand! er alt Aftenmessen holdet?

Thangbrand.

Da Sol gik ned, da var jo Tiden; men
Du hørte ei, du mærkte ei mit Vink,
Den Gamles Tale lokkede dit Øre,
Ret som Sirenesang.

Olaf.

Hvem er den Mand?

Grif.

Slet Ingen kjender ham blandt dine Kæmper.
Mig kommer han heel sær og selsom for;
Han ligner Odin hist i Jarlens Lund.

Olaf.

Han kaldte Auden sig.

Grif.

Nu: Auden, Odin,
Det kommer ud paa Eet.

Thangbrand.

Min Olaf! sikkert
Har en af Odins Præster gjestet dig,
Og søgt ved vildsom og forblommet Tale
Paa Hakons Vink at vende dine Tanker.

Olaf.

Han være, hvo han være vil, saa er han
Et Nattespøgelse fra Mørkets Engle.
Han søgte at bevise mig, hvor stor

Den Uret var, at rive Folket fra
Sin gamle Tro.

Thangbrand.

Og til Beviis derpaa
Saa malte han dig vel med stærke Farver,
Hvor skjønt den gamle Lære tog sig ud
I dette kolde Nord? At ogsaa den
Engang blev indført af en fremmed Helt
Fjernt fra et andet østligt Land, derom
Blev der vist Intet ymtet under Talen.

Olaf.

Ha, Thangbrand! du har Ret, den gamle Lære
Den blev jo ogsaa indført. Hvad er da
Hans hele Tale værd om Kæmpetroen,
Som Norden selv har avlet, selv har givet
Sit Præg!

Thangbrand.

Slet Intet, Olaf! thi saa lidet
I Norden, som paa noget andet Sted,
Det tilladt er at offre Broderblod,
Og at forglemme alle milde Dyder.
Hvad skulde vel modstaae den vilde Strøm
Og den Fordærvelse, som Tiden avler,
Hvis ikke Tiden ogsaa stundom avled
En Helt, som kjæk forjog den tykke Taage,
Og brød Sædvanens Lænker?

Olaf.

Vel, min Thangbrand!

Thangbrand.

Det være langt fra mig, her at fordømme
Den gamle Lære i sit dunkle Udspring.
For Intet har ei Gud forundet den
At virke vidt udbredt og djærvt paa Jorden;
Nu er den kun en mærkelig Ruin.
Da var endnu ei Christi Lære hørt.
Det bør sig Mennesket at gribe efter
Det Bedre; nu at hænge ved den gamle
Halv misforstaaede, halv forglemte Lære,
Var sandt Afguderi.

Olaf.

Nu taler Sandhed.

Thangbrand.
Giv dig i Herrens Haand, og lad dit Hjerte
Bedaares ei af underfundig Tale!
Du har paataget dig et herligt Værk,
Udfør det, som en Helt, saa vil dit Navn
Velsignes eengang vidt og bredt i Norden.
Du seer, hvordan det gamle Hedenskab
Alt gisper mat; det raller alt i Døden.
Jarl Hakon yttrer Intet uden Afmagt;
Hvad mægter han?

Olaf.
I Morgen haaber jeg
At hellige den høie Pindsedag
En Seier over Hakons Hedninger
Og over ham. Alt Dagen graaner hisset,
Min Hær alt færdig staaer. Kun først en Bøn,
Saa flux til Slag!

Thangbrand.
Hans Trælle rante mig
Det Offerhorn, som jeg i Jorden fandt,
Og som jeg vilde ladet smedde til
En Alterkalk. Der stod et gammelt Sprog
Paa Hornet, som jeg fuldvel kunde lide;
Der stod: I Fald dig brøster for din Brøde
Din Lykke, Bonde! gak til høie Guder,
Giv dem det Bedste. Denne Indskrift skulde
Min Kalk beholdt; hvad kan vel gives bedre,
End et uskyldigt og taknemligt Hjerte?
De rev det af min Haand; men lad dem det!
Gud Herrens Straf vil følge dem saavel
For dette Ran, som for hver anden Synd.

Olaf.
See, Solen pibler alt bag Havet frem!
Snart lyser den med sine røde Straaler
Paa Norges første, skjønne Pindsedag.
End har vi ingen Kirke; o, men kommer
Og lad os ile til Capellet, som
Naturen gravet har i Klippen hisset!
Der skal de høie Hymner stige fromt
I Morgenrøden, og forjage kjækt
Med Nattens Mørke alle Hjertets Tvivl.

Thangbrand.

Nu taler du dig værdigt, fromme Konge!

Thangbrand og Olaf gaae.

Grif,

som har staaet i Tanker hidtil.

En Præst, et Sendebud fra Jarlen? Ja,
Heel rimeligt — men jeg veed nok, hvad jeg troer.

Gaaer.

Offerlunden.

Hakon Jarl kommer med sin Søn Erling ved Haanden.

Erling.

Det er saa koldt, min Fader!

Hakon.

Kjære Søn!
Det kommer af, at det er end saa tidligt.
Du fryser, Barn!

Erling.

Det er det samme, Fader!
Jeg er saa glad, fordi du loved mig,
At jeg skal Solen see, naar den staaer op;
Det har jeg endnu aldrig seet tilforn.

Hakon.

Seer du de røde Straaler hist, som bryde
I Østen frem?

Erling

slaaer Hænderne sammen.

Ak, hvilke skjønne Roser!
Ak, hvilke skjønne Roser! hvor de blusse!
Men, kjære Fader! siig mig dog engang,
Hvor kommer alle disse Perler fra,
Hvormed den hele Dal er overstrøet?
O, hvor de glimter imod Roserne!

Hakon.

Det er ei Perler, det er Morgenduggen;
Det, som du kalder Roser hist, er Solen.
Seer du, den reiser sig?

Erling.

O, hvilken Kugle!
Hvor purpurrød! O, kjære Fader! kan vi
Ei reise hen engang til Morgensolen?

Hakon.
Mod Solen stræber hele Livet hen.
Thi, seer du, denne skjønne, røde Glands,
Som straaler hisset, det er Odins Øie;
Det andet, som du seer om Natten skinne
Med mere mat og mere hvidlig Lue,
Har han nu sat i Pant i Mimers Brønd,
For at erhverve sig den Drik, som gjør
Hans Øie mere friskt og mere skarpt.

Erling.
Hvor er da Mimers Brønd?

Hakon.
Det store Hav
Dernede, dybt, som vælter imod Klippen,
Det er den gamle Mimers dybe Brønd,
Der styrker Odins Øie. Dobbelt skjøn
Sig hæver Solen, liflig vederqvæget
Af køle Morgenbølger.

Erling.
O! nu stiger
Den alt for høit; nu kan jeg ikke taale
At see derhen, det brænder mig i Øiet.

Hakon.
Alfader stiger paa sin Stol i Hlidskjalf,
Snart overskuer han den hele Verden.
Den gyldne Throne blænder Jordens Øie;
Hvo tør formaste sig at skue Livets
Og Dagens Konge i sin Middagsglands?

Erling
seer sig frygtsom om.
Hu! hu! min Fader! hvad er det for fæle
Og gamle hvide Mænd, der staaer i Skyggen
Bag Træerne?

Hakon.
Tal ikke saa, min Søn!
Det er de høie Guders Billeder,
Af Mennesker i Stenen gravet ind.
De blinker ei med stærke Sommerflammer,
For dem kan Askurs Sønner knæle roligt,
Og see med Ærefrygt i deres Blik.
Kom, lad os nærmere betragte dem!

Erling.
O nei, min Fader! jeg er bange. Seer du
Den gamle Gubbe med det lange Skjæg?
Han seer saa grumt og hæsligt paa mig. Ak,
Han gjør mig ganske bange!

Hakon.
Erling! Erling!
Det er Gud Odin. Frygter du for Odin?

Erling.
Nei, Odin frygter jeg slet ikke for;
Den rette Odin, som er hist i Himlen,
Han gjør mig Intet, han er god og skjøn.
Han kalder Blomsterne af Jordens Skjød;
Han skinte nylig selv jo som en Blomst.
Men denne blege, hvide Trold, han stirrer,
Som om han stod mig efter Livet.

Hakon.
Ha!

Erling.
Min Fader! lad mig hente mig min Krands,
Som jeg lod hænge hist paa Busken, da
Du vilde vise mig, hvor Solen opstod;
Og lad os saa gaae hjem igjen, min Fader!
Fra disse fæle, gamle Billedstøtter,
Thi du kan troe, den gamle, grimme Mand,
Han mener det ei heller godt med dig.

Hakon.
Hent Krandsen, Barn! og kom saa flux tilbage.

Erling gaaer.

Et Offerlam maa være festlig smykket.
Hellige Guder! seer fra Valaskjalf
Jarl Hakons Tro og Tillid af hans Daad.

Erling
kommer tilbage med en hvid Blomsterkrands om sine Lokker.
Her er jeg, kjære Fader! med min Krands.

Hakon.
Knæl nu, min Søn! for Odin, før du gaaer,
Ræk begge dine Hænder høit mod Himlen,
Og siig: Alfader! hør den lille Erling,
Og tag ham i din milde Varetægt.

Erling
kaster sig paa Knæe imod Solen, strækker sine Arme ud, og siger barnligt og uskyldigt:

Alfader! hør den lille Erlings Bøn,
Og tag ham i din milde Varetægt.

Hakon, som staaer bag ved ham, hæver sin Daggert under Bønnen, og vil støde til; men han taber den af Haanden. Erling vender sig tillidsfuldt og roligt om, tager den op, og siger, i det han reiser sig:

Der tabte du din Daggert, kjære Fader!
Hvor den er skarp og blank! Naar jeg blier stor,
Saa faaer jeg ogsaa slige Vaaben, for
At hjelpe dig mod dine Fjender, Fader!

Hakon.

Ha, hvilken Trold nedlægger slige Ord
Bestandig i din Mund, for at forfærde,
At skrække mig?

Erling.

Hvad feiler dig, min Fader?
Hvad har da Erling gjort? hvi est du vred?

Hakon.

Kom, Erling! følg mig bag ved Billedstøtten.

Erling.

Ak, bag den slemme Mand!

Hakon.

Følg mig, og lyd!
Der voxer Roser bag ved Billedstøtten,
Men ingen hvide Roser, røde Roser,
Blodrøde Purpurroser! Ha, det er
En Lyst at see, hvor flux de voxe frem!
Følg, siger jeg, og lyd!

Erling græder.

Ak, kjære Fader!
Jeg er saa bange for de røde Roser.

Hakon.

Afsted! hist galer Heimdals Hane lydt.
Det er paa Tiden nu, det er paa Tiden!

De gaae bag Skuepladsen.

Einar Tambeskjælver

kommer hurtig ind, bevæbnet med Spyd og Bue.

Hvor er han da? Man sagde mig, han var
I Offerlunden. Her er ingen Jarl.
Hvor er han da? Hvad vil han her? Det gjelder
Nu om at slaae, og ei at holde Bon.

Han lytter; man hører Barnets Skrig bag Skuepladsen.

I Guder! hvad var det? Jarl Hakon! Hakon!

Hakon
kommer med blodige Hænder.
Hvo kalder mig?
Einar bestyrtet.
Ha! hvad vil dette sige?
Hakon.
Hvad vil du?
Einar.
Hakon! kalde dig til Strid.
Kong Olaf hurtig har forenet sig
Med Bondehæren. Alle drage nu
Op mod din Kongsgaard. Dine Mænd staae færdig;
Jeg har forenet dem. Nu søges du;
Men du varst ingensteds at finde. Har du
Nu atter offret?
Hakon.
Ja.
Einar.
Hvad har du offret?
Hakon.
Mit Offer ligger bag ved Odins Billed.
Einar.
Det skal vel hjelpe stort.
Gaaer hen at see det.
Hakon.
Nu er det skeet;
Nu Mod og Kraft!
Einar
kommer forfærdet og forbittret tilbage.
Ha, gamle, runkne Seidmand!
Hvad har du gjort?
Hakon.
Formildet Odins Vrede,
Offret min egen Fryd, mit eget Haab
For Norges Held.
Einar.
Saa knuse Nither mig
Med Køller og med Steen i Niflheim, hvis
Jeg end et Øieblik skal spænde Buen
For dig og for din Skjebne, skjøndt jeg elsker
Din Datter Bergliothe!
River en Guldkjæde af sin Hals.

Der har du din Kjæde!
Som den, jeg river hver en Lænke bort,
Der bandt mig før til dig, du blege Blodmand!
Jeg gaaer at tjene Olaf Trygvesøn.
Din Tid er kommen. Du har lært mig gyse
For dine Guder. Olafs Gud skal seire.
Hvad holder mig derfra, at med mit Sværd
Jeg styrter dig paa Stand til Hel? Men nei!
Meer offentligt og skjændigt vorde skal
Dit Fald; thi fange, fange vil jeg dig,
Og hjælpe Olaf til at hænge dig
Op i den høieste, den værste Galge.

Han gaaer.

Hakon.

Det maa jeg høre!

Man hører Lurer langt borte. Der raabes: Hakon! Hakon!

Hakon

drager sit Sværd.

Nu er Timen kommen,
Som vælger mellem Odin eller Christus.
Hør, hvor det toner! Det er lutter Skjoldmøer,
Lutter Valkyrier, som flagre hen
I Luften, og med frygtelige Raab
Til Kampen kalde. Rædsomt svulmer Aaren
I Heimdals Pande, saadan blæser han
Af alle Kræfter i sit Gjallerhorn.
Thorgerdur Horgabrud, giv Tid! jeg kommer.
Min Erling har jeg offret dig; ham skal
En talrig Flok af dine Fjender følge!

Han gaaer.

Femte Act.

Sal paa Rimol.

Nat. Thora og Inger sidde ved et Bord ved noget Haandarbeide. Lysene paa Bordet ere næsten brændt ned i Stagerne.

Thora.
Inger! du est nok søvnig, som jeg mærker.

Inger.
Det er alt længe over Midnat, Frue!
Men stille! banker det ei nu paa Porten?
Der er de!

Thora.
Det var Stormens Tag. Den dundrer,
Som om den vilde rive Huset ned.
En rædsom Nat! der pidsker Hagl og Regn
Bestandig ned; og ret et Vintermørke!
Hør kun, hvordan det slaaer paa Vindverne!

Inger.
Ak, Frue! skulde eders Brødre nu
Vel ride hjem i dette Veir? De bie,
Til det er Dag, og til det klarer op.
Vær uden Frygt!

Thora.
Hvis du est søvnig, Inger!
Saa gak du kun til Sengs. Mig undflyer Søvnen.
Jeg veed, at Slaget stod i Morges alt,
Og Skjalm og Alf har lovet mig forvist,
At komme hjem, saasnart det var dem muligt,
For at fortælle mig, hvad der er skeet.
Gak du til Sengs, min Inger! gak til Sengs.

Inger.

Saa vil jeg hvile mig da lidt, i Fald du
Tillader det, min ædle Frue! — Tys!
Det rusker stærkt i Porten. Det kan neppe
Dog være Stormen.

Thora.

Hadding aabner den.
Jeg hører Trin af Mænd igjennem Gaarden.

Inger.

O, det er dem! o, det er dem! Jeg strax
Vil lyse. Glæd dig, Thora! det er dem.

Hun gaaer ud.

Thora.

Hvor jeg er angest og beklemt om Hjertet!
Min Alf og Skjalm mod Hakon! Hvo der vinder,
Saa har den arme Thora tabt.

Einar Tambeskjælver

kommer.

God Morgen!
God Morgen, ædle Thora! thi hvis ei
Jeg feiler, er det Morgen alt; derude
Høit Hanen gol paa Hald. Jeg kommer at
Forkynde dig, hvad der er skeet i Striden.
Mit Navn er Einar Tambeskjælver. Frygt
Kun ei, at en af Hakons Venner kommer;
Thi siden han har slagtet grumt i Lunden
Sin Søn i Raseri til Guderne
For Held i Strid, saa har jeg vendt ham Ryggen.

Thora.

I Guder!

Einar.

Du har Ret, den gamle Synder
Fortjener Afsky; Alting vækker den.
Du Aarsag har at hade ham, som jeg,
Thi ogsaa dig han dybt fornærmet har.
I Morges gik jeg til Kong Olafs Hær;
Kort var mit Kjendskab kun til dine Brødre,
Dog blev vi Venner i en Haandevending.
Vi lærte snart at kjendes; man behøver
En Time kun i Striden, for at see det,
Hvortil man bruger al sin Levetid
I Freden. Nu, de stred som Mænd, det gjorde

Den hele Skare. Konning Olaf seired;
Han splitted som et Lyn Jarl Hakons Hær.
Varmt gik det under blodbestænkte Skjolde,
Hedt brændte Sværdet i de røde Saar.
Valkyrierne vare med i Kampen.
De fordred Blod. Det fik de; Odin skjenker
Ei mere gavmild Mjød i Valaskjalf.
De Fleste faldt. Men Hakon og hans Træl
Er flygtet, og man søger dem endnu.

Thora.

Og mine Brødre, Einar? mine Brødre?
Du kommer, ædle Helt! en fremmed Kæmpe,
I Natten her — jeg skjælver — mine Brødre?

Einar.

Fik Forfald; de kan ikke komme selv.
Glæd dig, min ædle Thora! Alf og Skjalm
Red under Solens Opgang til Valhalla.
Alt længst de siddet har paa Bænk med Odin,
Og stukket ud de store Horn til Velkomst.

Thora.

O, Freia!

Einar.

Glæd dig, ædle Thora! glæd dig!
Det er ei sjunget just for hver Mands Vugge,
At døe paa slig en herlig Viis. Bestandig
De forrest var i Slaget; vi stod sammen.
Jarl Hakon raste som en Bjørn i Kampen,
Og Kampen den var haard, thi store Skarer
Bevægede med Kraft sig mod hverandre.
Det halve Norge slog for Hakon Jarl,
Den halve Deel for Olaf, thi hans Rygte
Fløi som en Ild i visnet Sommergræs
Til Landets Ende. Skjalm og Alf bestandig
Henstævned opbragt imod Jarlen selv;
De svor hans Død, de vilde hevne dig —
Da sank de begge for hans Manddomssværd.
Det falder haardt, især naar han er bister.
Hvad er det meer? Det er en Banemand,
Som er dem værd; thi man maa sige, hvad
Man vil, saa er Jarl Hakon dog en Kæmpe,
Som Faa i Nord. Det viste han i Slaget.

Thora.

O, Alf! o, Skjalm! o, mine elskte Brødre!
O, mine Brødre!

Einar.

Jeg misunder dem.
De er Einheriar. De straale nu
I lyse Brynjer; alt til deres Lænd
Vaulundur hist har smeddet blanke Sværd.
I Morgen blier de nedlagt i en Høi,
Som trodser Evigheden, og om Høien
Vil Olaf lægge store Bautastene.
Hils Thora! hils vor Søster! raabte de,
Det var de sidste Ord af deres Munde.
Jeg loved det; nu har jeg holdt mit Løfte.
Jeg rider med en Flok af Olafs Mænd,
At søge Hakon; Olaf med en anden.
Ved Gaulaa skal vi atter træffes. Olaf
Har stævnet Thing; men jeg veed ikke, hvor.
Nu har jeg gjort en lille Omvei, Thora!
For dine Brødres Skyld. — Jeg troer, det regner;
Min Hjelmbusk drypper. Snarlig, haaber jeg,
At vi faae Jarlen fat, og hevne dig.
Nu, Frigga glæde dig! Farvel! jeg haster.

Han gaaer.

Thora.

Hellige Guder! til hvad rædsom Skjebne
Har I bestemt den arme Thora? Hvormed
Har hun fortjent de bittre Qvaler, som
Afvexle med at martre hendes Hjerte?

En Mand træder ind, hyllet i en Kappe, med tildækket Ansigt.

Thora.

Ha, hvad er dette? Fremmede! hvad vil du?

Den Ubekjendte.

Er vi alene her? i Sikkerhed?

Thora.

Hvad taler du om Sikkerhed, som trænger
Dig i et fremmed Huus, og ængster mig?
Siig dog, hvad vil du?

Den Ubekjendte

slaaer Kappen tilside.

Kjender du mig, Thora?

Thora.

I Guder! Hakon —

Hakon.

Ja, ham selv, ham selv.

Thora.

Du flyer til mig?

Hakon.

Ved alle Valhals Aser,
Du undrer dig med Ret. Men jeg vil see
Det ædle Vildt, som ikke søger Skjul
Selv under det urimeligste Læ,
Naar det forfølges skrapt af lutter Hunde.

Thora.

Du blegner, Hakon! og dit Blik er mat.

Hakon.

Odin har seet det, jeg har kæmpet som
En Ulv, der vil forsvare sine Unger.
Med dette Sværd har jeg til Valhal sendt
En talrig Skare Mænd. Nu er jeg træt.
Min Hær er slagen, Lykken svigted mig,
Og Olaf døved med sin christne Trolddom
De norske Sværd. En Skare blev mig troløs.
Nu har jeg Ingen meer at stole paa.
Valkyriens, den høie Rotas Haand
Har tungt og iiskoldt lagt sig om min Tinding.
Jeg red igjennem Natten med min Træl,
Forladt og træt af Dagens haarde Kamp.
Af Ildtørst har jeg længe været plaget.
Siig, er det Vand, som staaer i dette Bæger?

Thora.

O, Hakon! bi dog, lad mig hente dig —

Hakon drikker.

Vist ikke! bliv. Ha, det har lædsket alt! —
Ved Gaulaa styrted endelig min Ganger;
Jeg dræbte den, og trak min Kjortel af,
Og væded den i Blodet, for at skuffe
De Fjender, som forfølge mig.

Thora.

O, Hakon!

Hakon.

Da kom jeg just din Gaard forbi, min Thora!
Og jeg erindred mig, hvor tidt og helligt
Du havde svoret henrykt, at du varst
Den Eneste, som elskte mig af Hjertet.
Vel vidste jeg, at Elskov kan forvandles
Til Had. Jeg lod det komme an derpaa.
Her er jeg, Thora! Vil du huse mig
For Olafs og hans Venners Efterstræben,
Tak være da din Kjærlighed, som jeg
Saa lidt har vidst at skjønne paa! I Fald,
I Fald du negter det — det koster, Thora!
Det koster Hakon Jarl at trygle, Thora! —
Saa vandrer han igjen i Natten ud.
Op vil jeg stige paa det største Fjeld,
Og skue sidste Gang hen over Norge,
Hen over Riget, som har hyldet mig,
Og derpaa falde rolig i mit Sværd.
Da skal den vilde Storm paa sine Vinger
Rask hæve Hakons Aand til Seierfader,
Og Sol skal finde Heltens Liig paa Klippen,
Og sige: Høi i Døden, som i Livet!

Thora.

O, Hakon! Hakon! tal ei saa. Nei, Hakon!
Jeg hader ei, jeg hader dig ei meer,
Og jeg vil huse dig og gjemme dig,
Og tro bevare dig mod dine Fjender.

Hun griber hans Haand.

Hakon.

Veedst du, at jeg har dræbt med denne Haand
Min Søn, den lille Erling, som bestandig
Var dig saa kjær?

Thora.

Jeg veed det. Du har offret
Ham hen til Guderne. Det vidner om
Den Yderlighed, hvortil Skjebnen bragte
Din ualmindelige Sjæl.

Hakon.

Og veedst du,
At jeg med denne Haand, som nu du trykker,
Har — ha, det smerter mig, at —

Thora.

Ja, jeg veed,
At du har mine Brødre dræbt i Striden.

Hakon.

Og dog?

Thora.

Er Thora endnu altid Thora.
Ja, Hakon! du har handlet haardt imod mig,
Du har forstødt min Elskov med Foragt,
Dræbt mine gode Brødre — men i Striden
Gaaer det jo Liv mod Liv, og Einar paastod,
De var i Valhal, i Lyksalighed.

Hun skjuler sit Ansigt i sine Hænder, og græder; derpaa hæver hun atter sit Hoved, og stirrer paa Jarlen.

Ha, siig mig, Hakon! er det dig, som staaer
I Thoras Kammer, i det mørke Skovhuus,
Langt fra den lyse Kongesal paa Hlade,
I Nattens gyselige Dunkelhed,
Her, hvor om Gaardens Mure Stormen støder,
Som i mit Bryst? Siig, Hakon! er den blege,
Den tause Mand i Hallen hisset dig,
Som mat sig uden Hjelm og Purpurkaabe
Har støttet til sit Sværd?

Hakon.

Den blege Skygge,
Du seer, var eengang Norges Herre, mægtig;
De stærke Normænd lød hans Vink. Han faldt
I Striden, i en Strid, som stod paa Hlade.
Ha, det er længe siden, fast forglemt!
Nu gaaer hans Gjenfærd kun omkring og spøger
Ved Nattetide. Hakon var hans Navn.

Thora.

Ha, jeg er hevnet, hevnet græsseligt!
Bort, usle Nag! Kom atter, Kjærlighed!
Jeg var en Ulv i Skoven, ingen Qvinde,
Hvis nu hvert Nag ei af mit Bryst forsvandt
Ved sligt et Syn. — O, hviil dig ved mit Hjerte!
Kom, lad mig tørre Sveden af din Pande,
Kom, lad mig bringe Livet i dit Blik!

Hun omfavner ham.

Hakon vild.

Hvad er dit Navn, min vakkre Norges Datter!

Thora.

Kjærminde kaldtes jeg blandt Dalens Piger.
Jeg var en lille blaa, en kjærlig Blomst,
Som op var voxet i din Egerod,
Som suged Liv og Farve kun fra den,
Som maatte gaae til Grunde, da den ei
Fik Lov at spire i sin lille Krog,
I Skyggen af sin Stamme.

Hakon.

Hm! Kjærminde!
Et venligt Navn!

Thora.

O, Himmel! hvad er dette?
En Feber ryster dig i mine Arme.
Du græder, Hakon? Store Valhals Guder!
Det er en farlig, ny, en rædsom Tilstand.
Naar saae jeg forhen Taarer paa din Kind?

Hakon
med en vild Venlighed.

Kjærminde! vakkre lille blege Blomst
Paa Kæmpens Grav! min Taare undrer dig?
Har du ei før seet haarde Stene græde,
Naar de fra Kulden bragtes ind i Varmen?
Det er en Liigsved, blege Dødens Blomst!
Lad den ei undre dig.

Thora.

Ha, gode Freia!

Hakon.

Bjergsneen smelter, det er snart forbi,
Den kjække Vinter flyder hen i Taarer,
Og viger for den vellystfulde Vaar,
For Olafs Blomster. Hakon Jarl er borte.
Det blege Spøgels gaaer igjen. Men nærmer
Jer Liget uden Frygt, og støder kjækt
En Pæl igjennem det dybt ned i Jorden —
Saa spøger det ei meer; saa er han rolig.

Thora.

Fat dig, min Hakon! tal ei længer vildt!

Den største Sjæl, hvor høi og stærk den er,
Naturen yde maa sin Ret tilsidst.
Alt længe var dit store Hjerte spændt
Blandt lutter Fjender, lutter Harm og Modstand;
Nu løser det sig op i milde Taarer.
Kom, følg mig! Under Huset er en Hvælving,
Eldgammel, hugget ud i Klippens Grund,
Som Ingen kjender, uden jeg; der vil
Jeg skjule dig, til Faren er forbi.
Snart vil en bedre Lykke atter smile.

Hakon.

Siig mig oprigtig: troer du, Dagen smiler
Hist paa den anden Side Hvælvingen?

Thora.

Jeg tvivler ei derpaa, min elskte Herre!

Hakon.

Og ned i denne hule, dybe Hvælving,
Den mørke Kjelder, ukjendt under Jorden,
Hvor Fjenden standser, Faren er forbi,
Ned i den skumle Borg, men sikkre Tilflugt —
Did vilst du bringe mig?

Thora.

Ja, elskte Ven!

Hakon
rækker hende høitidelig sin Haand.

Kom, min Valkyrie! min vakkre Hel!
Jeg følger kjæk.

Thora.

O; alle milde Guder!

Hakon.

Troer du, jeg skjælver for dit bistre Aasyn?
Vel est du bleg, og dine Læber blaae;
Du dræber ei som dine Søstre rask,
Som Hildur og den vilde Geierskøgul,
Med Dieblikkets Heltespyd paa een Gang;
Du qvæler langsomt, fælt, med Angstens Iis,
Først Mandens Mod, du Grumme! siden ham.
Men lige meget! lad os ile, kom!
End har du ei min Stoltheds Funke slukt;
Jeg følger dig med faste Skridt i Graven.

Thora.
O, alle milde Guder! staaer ham bi.
De gaae.

Skovfuld Egn ved Gaulaa.

Olaf Trygveson. Carlshoved. Jostein. Grif. En Flok Krigsmænd.

Grif.
Det dages, Herre Konge! Himlen blaaner.
Det lader til, at Dagen blier saa smuk,
Som Natten før var fæl. Est du ei træt?
Vilst du ei hvile under Træet her,
Mens Hestene faae Hø?

Olaf.
Nei, ingen Hvile!
Jeg er ei rolig — jeg har svoret det —
Jeg er ei rolig, før jeg finder Hakon.
Den skjændige Misgjerning med hans Søn
Skal straffes, den skal koste ham hans Liv.
Hvor findes Mage til en saadan Daad?
Et helligt Sagn fortæller om en Olding,
Som med et sorgfuldt, knuset Faderhjerte
Gik hen at lyde Himlens Bud; men det
Var kun en Prøve — og hvo veed, om ei
Det skarpe Jern var faldet af hans Haand,
Hvis ikke Himlen havde standset den?
Men Hakon —

Jostein.
Herre Konge! du har Ret,
Det var en græsselig, en rædsom Daad.

Olaf.
Hans Hær er adspredt, den er ikke slagen.
Den unge Einar triumpherer alt,
Men endnu er han mindre viis end kjæk.
Faaer Hakon atter Tid, og redder han sig,
Saa samle sig de spredte Strømme atter
Snart til et Hav. Jeg er ei kommen for
At ødelægge Landet med Skjermydsler;
Jeg vil husvale det med Fred og Fromhed.
Sin Synd maa Hakon sone med sit Blod.

Imens han lever, er der intet Haab
Om Rolighed; imens den Hedning aander,
Kan ei den christelige Rose trives.

Einar Tambeskjælver
kommer med Hakons blodige Klæder.

Vi har ei nødig at gaae længer, Olaf!
Ved Aaen hisset ligger Jarlens Ganger,
Nedhugget ligger den, og tæt ved Siden
Jeg fandt hans Silkekjortel. See, her er den,
Bestænkt med Blod! Der en af dine Kæmper
Maa have truffet ham; der fandt han Døden.

Olaf.

Ha! er det sandt, du taler? Siger, Venner!
Er dette Jarlens Kjortel?

Grif.

Kjortlen er der;
Men hvor er Jarlen? Ligger Jarlen ogsaa
Ved Aaen?

Einar.

Nei! ikkun hans Ganger og
Hans Kjortel; begge sudlet til med Blod.

Grif.

Bring Jarlen selv, saa slaae vi os til Ro,
Før ikke. Kjender du ei Hakon bedre?
Forstaaer jeg ret, saa stikker Jarlen sikkert
Nu i en anden Kjortel. Herre! bryd dig
For Alting ei om dette Kneb. Det ligner
Den kloge Jarl. Det har han ene gjort
For at forlokke dig; jeg kjender ham.

Olaf.

Afsted! Nu er vi ikke langt fra Rimol.
Der har jeg stævnet Thing; der vil jeg høre,
Om mine Sendebud paa Spor er komne.

Grif.

Der Thora boer, hans Kjæreste.

Einar.

Tilforn!
Men Hakon har fornærmet hende blodigt,
Og hendes Brødre var de værste Halse
Mod Jarlen.

Grif.

Nu, det kommer an derpaa.
En Undersøgelse kan aldrig skade;
Man siger, gammel Elskov ruster ei.

Olaf.

Det dages meer og meer. Til Hest! afsted!

De gaae.

En underjordisk Klippehvælving.

Hakon og Karker komme ind, den Sidste med en Lampe og et Madfad.

Karker
lyser omkring.

Saa det er Hulen, vi skal være i?
Her er ei megen Leilighed. Hvor skal
Jeg sætte Lampen?

Hakon.

Hæng den hen i Krogen,
Paa Væggen der!

Karker.

Det kan jeg, det er sandt.
Og her er hugget Sæder ud i Klippen;
Her kan man hvile sig. Herr Jarl! vil I
Nu spise lidt? I har jo Intet nydt
Den hele Nat og Dag.

Hakon.

Jeg er ei hungrig.
Spiis du!

Karker.

Det vil jeg da, hvis I saa synes.

Han sætter sig ned, og spiser. Hakon vandrer frem og tilbage med lange Skridt.

Herr Jarl! hu, det er ret en hæslig Hule.
Saae I den sorte Kiste, som der stod
I Gangen, strax som vi kom ind ad Døren?

Hakon.

Hold Mund, og spiis!

For sig.

I denne mørke Hvælving
Har Thora vandret mangen søvnløs Nat,

Og grædt i Eensomhed. Til hendes Grav
Var denne Hal bestemt. Den sorte Kiste
Hun tømre lod i Løn. Her, vilde hun,
Det skjønne Legem udstrakt skulde vente
Forraadnelsen.

Seer paa Karker.

Hvi spiser du ei, Træl?
Du griber ellers graadig efter Maden.
Hvad fattes dig?

Karker.

Ak, Herre Jarl! jeg har
Slet ingen Madlyst.

Hakon.

Ingen Lyst? hvorfor?
Spiis, Træl! vær glad og munter, stol paa mig,
Din Herre.

Karker.

Ak, min Herre Jarl! I er
Jo selv modfalden og beklemt om Hjertet.

Hakon.

Beklemt om Hjertet? Træl! hvad vover du?
Vær lystig! Hvis du ei kan spise just,
Saa syng, syng mig en Vise!

Karker.

Hvad for en?

Hakon.

Syng, hvad du vil, dog syng mig helst en saadan,
Hvor Sangen buldrer vildt og voldsomt hen,
Som Regn og Hagleld i en Vinterstorm!
En Vuggevise, Træl! en Vuggevise.

Karker.

En Vuggevise?

Hakon.

At det gamle Barn
Kan slumre ind i Natten uden Skræk.

Karker.

Jeg kan en prægtig Kæmpevise, Herre!

Hakon.

Faaer den en rædsom Ende? Lader det
Først, som det skulde gaae fortræffligt, vel,
Men ender sig tilsidst med Mord og Død?

Karker.

Nei, Herre! den begynder strax bedrøvet.

Hakon.

Det kan jeg lide. Dette Sving, at Alting
Saa roligt og saa muntert aabner sig,
For desto meer at stikke af tilsidst,
Er et til Ækelhed gjentaget Kneb
Af vore Skjalde. Morgenhimlen graa,
Saa veed man strax, hvad man kan vente sig.
Begynd din Sang!

Karker synger.

Konning Harald og Erling de seiled en Nat
Ved Maanskin og sagte Vinde,
Og der de komme til Oglogaard,
Der brændte de Jarlen inde.

Hakon.

Karker! est du forrykt?
Min Faders Dødssang synger du mig for?

Karker.

Var Sigurd Jarl da eders Fader, Herre!
Det har jeg aldrig vidst. Ja, I har Ret,
Med ham fik det en daarlig Ende.

Hakon.

Ti!

Karker.

Her findes ei engang et Stykke Maatte,
Hvorpaa man kunde hvile, eller Straa.

Hakon.

Hvis du est træt, saa stræk dig hen ad Jorden!
Saa har jeg meer end een Gang gjort.

Karker.

Det vil jeg,
Herr Jarl! hvis I tillader det.

Hakon.

Sov! sov!

Karker lægger sig ned paa Jorden, og sover ind. Hakon betragter ham.

Dorske Natur! du est indslumret alt.
Den Smule Gnist, som vidned, at du varst
Et Dyr, og ingen Blok, den ulmer dødt
Dybt under Askedyngen. Vel dig, vel dig!
Her flammer det, her stormer det i meer

Ubændig Kraft. — Sangst du min Faders Drapa
I denne Time, for at give mig
Et Vink fra Nornerne? Blier Hakons Ende
Som Sigurds? Sigurd var, som jeg, en Blodmand,
En vældig Dyrker af de gamle Guder.
Han tæmmed under Venskabs Skin den fromme
Kong Athelstein; han hindred ham hans Daad.

Urolig.

Hvorledes? Har da virkelig i Sandhed
Den hvide Christus overvundet Odin,
Og bliver den et Offer for sin Idræt,
Som standser Sydens Tro? — Det falder køligt
I denne Hule; her er koldt og fugtigt.

Han gaaer en Tidlang frem og tilbage, derpaa standser han, og betragter Karker.

Han drømmer. Fæle Miner tegne sig
Paa Trællens Aasyn. Hu! han ligger der
Og griner under Lampen, som en Trold.

Rusker i ham.

Vaagn, Træl! vaagn, Karker! Hvad betyde disse
Afskyelige Smiil?

Karker.

Ak! ha! Jeg drømte.

Hakon.

Hvad drømte du?

Karker.

Jeg drømte —

Hakon.

Stille! tys!
Hvad er det for en Larm her over os?

Karker.

En Sværm af Krigsfolk, Herre! Jeg kan høre,
Hvorledes deres Pandserplader rasle.
Det er vist Konning Olafs Mænd, Herr Jarl!
Som lede efter dig.

Hakon.

Den gamle Hvælving
Er ubekjendt, og Thora gav mig Nøglen;
Med Jern og stærke Laase sluttes Døren.
Her er vi sikkre; hid kan Ingen trænge.

Karker lytter.

Hør, Herre! hører I, hvad Kæmpen raaber
Her lige over Hovedet paa mig?

Hakon.

Hvad raaber han?

Karker.

At Konning Olaf vil
Belønne den med Hæder og med Guld,
Som bringer eders Hoved.

Hakon
betragter ham stivt.

Det vilst du
Dog ei fortjene? Hvorfor ryster du?
Hvi est du bleg og blaa om Læberne?

Karker.

Ak, jeg er endnu angest af min Drøm.
Siig, Herre Jarl! hvad den betyder; I
Forstaaer jer jo derpaa, I raader Drømme.

Hakon.

Hvad drømte du?

Karker.

Det Allerførste var,
At vi var begge paa en Baad i Søen,
Jeg sad ved Roret.

Hakon.

Det betyder, Karker!
Du raader for mit Liv og mine Dage.
Vær tro, og staa mig bi i Nødens Time,
Saa skal jeg bedre lønne dig, end Olaf.

Karker.

Jeg drømte meer.

Hakon.

Hvad var det, Karker? tal!

Karker.

Jeg drømte, at en sort og førlig Mand
Kom ned fra Fjeldet, og fortalte mig,
At nu var alle Sunde lukte.

Hakon.

Karker!
Du drømmer ikke godt; det vidner om
Et kort og stakket Liv kun for os begge.
Vær tro! vær tro! Som selv du har fortalt mig,
Saa er vi begge født i samme Nat;
Der bliver heller ikke langt imellem
Vor Død.

Karker.

Saa drømte jeg, jeg var paa Hlade,
Og at Kong Olaf lægge lod en Ring
Af Guld omkring min Hals.

Hakon.

Ha, det betyder,
Han lægger dig en Ring af tvunden Hamp
Omkring din Hals, i Fald du troløs sviger
Din Husbond. Gaa, sæt dig i Krogen der!
Jeg selv vil sætte mig i denne Krog,
Saa vil vi sove.

Karker.

Som I vil, Herr Jarl!

Hakon.

Hvor skalst du hen?

Karker.

Jeg først vil pudse Lampen.

Hakon.

Gaa, sæt dig, siger jeg; lad Lampen brænde!
Du kunde slukke den, saa sad vi her
I Mulm og Mørke. Jeg begriber ei,
Hvor Folk saa rolig hver en Aftenstund
Kan slukke Lyset, før de gaae til Sengs.
Det er et hæsligt Billede paa Døden,
Langt mere sort og fælt, end Søvnen selv.
Hvad blusser stærkt og kraftigt, som et Lys?
Hvor bliver Lyset af, naar det er slukt?
Lad Lampen staae! Den brænder døsigt; men
Den brænder dog endnu. Saa længe der
Er Liv, saa er der Haab. Gaa, sæt dig, sov!

De sidde begge stille en Tidlang.

Hakon.

Nu, Karker! sover du?

Karker.

Ja, Herre Jarl!

Hakon.

Ha, dumme, stumpe Slave!

Reiser sig, og gaaer frem og tilbage.

Hakon! Hakon!
Er dette Dyr den hele sidste Rest
Af din forsvundne Magt? — Jeg troer ham ei;

Thi hvad Begreb har vel en saadan Hjerne
Om Pligt og Troskab? Som en Lænkehund
Han kommer logrende til den, som byder
Det bedste Suul. — Giv mig din Daggert, Karker!
En Træl maa ikke føre Vaaben.

Karker.

Herre!
I har jo skjenket mig den selv. Der er den.

Hakon.

Sov nu!

Karker.

Ja strax.

Lægger sig ned.

Hakon.

En døsig Feberruus
Omsuser i mit Hoved. Jeg er træt
Og mat af Dagens Strid og Nattens Flugt.
Men slumre tør jeg ei; thi denne Træl —
Nu, jeg vil hvile lidt, men vogte mig
For Søvnen dog.

Sætter sig ned, og slumrer ind.

Karker

reiser sig sagte.

Nu sover han. Han troer
Mig ikke ret. Han frygter, som jeg vel
Kan mærke, at jeg skal forraade ham.
Kong Olaf byder Guld og Hæder for
Hans Liv. Hvad kan jeg vente meer af ham?
Han rører sig. Hjelp, Thor! han gaaer i Søvne.

Hakon

reiser sig i Søvne, gaaer med stive Skridt frem, og standser midt i Hulen.

Guldharald! Graafeld! nu, hvad vil I mig?
Lad mig i Ro! I har fortjent jer Død.
Jeg sveg jer ei med løiet Venskab. — Nu,
Hvad vil I, Pigebørn? Gaaer hjem, gaaer hjem!
Nu har jeg ingen Tid at gantes længer,
Og eders Fæstemænd — Og Odins Billed
Det sank i Gruus. — Du bedst paa Krogen, Olaf!
Nu vilst du have Hakon til at bide
Paa Dødens Krog. — Hvad græder hist bag Busken?
Det er det Værste. Erling! bløder du?

Stak jeg for dybt? Der triller Purpurdraaber
Ud af dit Bryst imellem Roserne.
Raaber høit.
Ha, Karker! Karker!

Karker *kommer.*
Herre Jarl! — Han gaaer
Bestandig end i Søvne.

Hakon.
Det er fuldbragt!
Der er din Daggert; stød den i mit Hjerte!

Karker.
Det vil I angre, naar I vaagner, Herre!

Hakon.
Jeg har fortjent det, Karker! stød kun til.

Karker *tager Dolken.*
Han er min Herre, jeg maa lyde ham.

Hakon.
Ha, skynd dig! skynd dig, Karker! før jeg vaagner.
Du eller jeg maa døe.

Karker
støder Dolken i hans Bryst.
Saa dø da du!

Hakon *styrter.*
Der traf mig Himlens Hevn med sine Flammer!
Nu er din Spaadom opfyldt, Trygvesøn!
Jeg føler, Lynet brænder i mit Bryst.
Han døer.

Karker.
Nu er det gjort, nu hjelper ingen Klage;
Om nu jeg skreg og tuded nok saameget,
Saa tuded jeg dog ikke Livet i ham.
Nu vil jeg tage Nøglen af hans Lomme,
Og bære ham i Gangen op til Døren,
Og aabenbare Alting for Kong Olaf;
Saa skjenker han mig baade Sølv og Guld.
Skeet er nu skeet. Han vilde selv sin Død;
Jeg har kun adlydt, hvad min Herre bød.
Han løfter Liget paa sine Skuldre, og gaaer.

En rummelig Plads uden for Thoras Gaard.

Olaf Trygvesøn staaer bevæbnet med Skjold og Spyd paa en høi Steen, omringet af Folket paa Thinge.

Grif.

Der kommer Thrønderne, Herr Konge! Nu
Er Thinget fuldt, nu mangler ingen mere
Af alle Dalens Sendebud og Laugmænd.
Der kommer Bergthor Smed, den ældste Thrønder;
Han stred med dig i Gaar, men saae dig ei,
Thi Nat faldt paa, før Slaget var forbi.
Det er en Mand! Du skulde see hans Døttre;
Dem fik han med sin tredie Hustru, da han
Var over treds.

Bergthor kommer, fulgt af en Skare Bønder.

Bergthor.

Der staaer han, Brødre! seer I,
Der staaer han kongelig paa Thingets Steen,
Ret som Haarfager, ret som Athelstein!
Tager sin Hue af.
Est du Kong Trygves Søn af Vigen, du?

Olaf.

Ja, jeg er Olaf, Trygves ægte Søn.

Bergthor.

En fager Mand! Man kjender Ætten strax.
Nu, Olaf! du har stævnet os til Thing.
Jeg Laugmand er for Throndelagens Bønder,
Thi jeg er ældst. Velkommen her i Landet!
Vi stred med dig i Gaar, vi see dig ret først
I Dag; i Gaar var ingen Tid til Syn.
Hver Norges Mand har længtes efter dig.
Med Glæde vil vi kaare dig til Konge,
Dertil est du med Æren født. See her,
Her er en Krone, Olaf! Hakon bød mig
At smedde den; men jeg har hamret Kronen
Omkring en Jernring, Halfdan Svartes Maal.
Den passed ikkun slet til Hakons Hoved,
Den faldt ham over Øinene. Nu kommer
Det an derpaa, om du kan passe den.
Olaf sætter den paa.
Den passer ham, som den var støbt om Issen.

Slaaer nu paa eders Skjolde, Bondemænd!
Og keiser ham.

Vaabengny.

Almuen.

Hil Olaf Trygvesøn,
Vor Konning, hil vor Konning Olaf! Troskab
Og Mandskab sværges ham. Vi sværge helligt
Ved Odin, Vil' og Vee, ved alle Guder!

Olaf.

Een Gud er nok, I vakkre Norges Mænd!
Thi sværger ved den ene, sande Gud,
Som hører og som skuer Alt i Himlen.

Almuen.

Ved Olafs Gud, ved Olafs Gud! vi sværge.

Vaabengny og Glædesraab. Man hører en Larm uden for Skuepladsen.

Olaf.

Hvad er det for et Opløb hisset?

Einar kommer.

Herre!
Din Sol har brudt sin mørke Tordensky!
Den tordner og den lyner ikke længer.
Man bringer hist Jarl Hakons Liig paa Skjolde.
Hans gamle Kjæreste, Fru Thora, har,
Som Grif forsikkred, ikke glemt sin Elskov.
Hun havde skjult ham i en ukjendt Hvælving;
Der er han myrdet af sin egen Træl,
Som havde hørt Heroldens Ord og Løfter.

Olaf.

Har du seet Hakons Liig, og est du vis paa,
At det er ham?

Grif.

Ja, nu er det ham selv,
Og ei hans Kjortel; som han gik og stod,
Saaledes ligger han nu bleg og udstrakt,
Og Blodet qvælder af et Dolkestik
Fra Brystet.

Olaf.

Nu, Fred med hans Sjæl i Døden!
Man bringe Liget, hvor man tog det fra,
Hvor man har fundet det! Hans Død forsoner
Mit Had; nu er det slukt. Den arme Qvinde,

Trofast og elskovsfuld! Giv hende hen
Det kjære Stov. Men den troløse Træl,
Som sveg sin Herre, bringe man til Galgen!

Grif.

Vel, vel! min Konge!

Olaf stiger ned.

Nu afsted til Hlade!
Hvo følger mig?

Bergthor.

Det hele Norrig, Konge!

Olaf.

Vel! I skal alle være mine Gjester.
Middagen vidner om en venlig Aften.
Guldhornene skal vandre lystigt Bænk om
I Throndhjems Lunde; dem skal Alle tømme
Paa Olafs Velkomst.

Mængden.

Hil vor Konning Olaf!

Vaabengny. De følge ham.

Den underjordiske Hvælving.

Lampen brænder endnu paa sit forrige Sted. Tvende Svende komme bærende med en sort Kiste; de sætte den tause ned midt i Hulen, og gaae. Thora kommer langsomt med et draget Sværd og en stor Krands af Granløv i Haand. Hun staaer længe og betragter Kisten; endelig siger hun:

Saa est du nu da skriinlagt, Hakon Jarl!
I Thoras Kiste, i den Kiste, Thora
Bestemte sig! Det havde mindst jeg ventet.
Nu Fred med dine trætte Been i Graven!
Hvis du har syndet, har du bødet for det,
Og Ingen spilde meer et frækt og grusomt
Letsindigt Ord til Skjændsel for dit Rygte!
Jeg elsker dig i Døden, som i Livet.
For kort Tid siden glimred du i Nord,
Som Solen, hvorved Alting faaer sin Varme.
Nu har den hele store Helteskare
Forglemt dig, hylder nu et fremmed Lys.
Et blysomt qvindligt Hierte ene slaaer
Endnu af stille Veemod ved dit Minde.

Saa lad da hende yde dig den Hæder,
Som dine Mænd har glemt i Glædens Ruus.

Hun lægger Krandsen og Sværdet paa hans Kiste.

Tag af din Thoras Haand en frodig Krands!
En Krands af Norges stolte Graner slynge
Sig om dit brede Heltesværd; den sige:
Du varst en nordisk og en sjelden Drot,
En Blomst, som qvaltes af en Vinterfrost!
Engang vil Nordens Krønike fortælle,
Naar Tidens Haand har slettet Farven ud,
Og kun de store Omrids staae tilbage:
Han var en ond, en grusom Afgudsdyrker!
Med Gysen vil man nævne da dit Navn.
Jeg gyser ikke; thi jeg kjendte dig.
De bedste Kræfter og det største Hjerte
Blev Offret for sin Tids Vildfarelser.
Saa sov da vel, min Hakon! sov da vel!
Tusind god Nat! Hist glæde Seierfader
Din Kæmpesjæl! — Nu gaaer jeg bort, og lukker,
Og naar man atter aabner denne Dør,
Da bringe Thoras Svende hendes Liig,
Og sætte det ved hendes Hakons Side.

Hun gaaer langsomt bort. Lampen bliver endnu en liden Stund ved at brænde mat og døsigt; pludseligt flammer den, og gaaer ud. Liigkisten forsvinder i Gravhvælvingens Mørke.

Ordforklaring.

Hakons Tilnavn **hiin Rige** betyder den Mægtige.

1ste Act.

S. 18. **Halse** er Byen Hals ved Limfjorden.

— 22. Ved **Jotunerne** eller Jætterne tænkte vore hedenske Forfædre sig i Almindelighed grimme og uhyre Væsener, med vældige Kræfter, som de anvendte i en bestandig Strid med Guderne.

— 22. **Hlautbolle** kaldtes det Kar, som optog Blodet af de offrede Dyr; **Tein** var en Kost, hvormed Blodet stænkedes ud over de Offrende, Offerhuset o. s. v.

— 26. **Vaulund** eller, som han S. 99 kaldes, **Vaulundur** var den ypperste af alle kunstsnilde Smede.

2den Act.

S. 30. **Hvordan staaer Hoven.** Hov er det samme som Hu, Sind.

— 42. **Ved Syn** er en Ed; Syn var en af Gudinderne.

— 46. **Mareminde**, Mare, Utyske.

— 53. **Odin, Vile og Vee,** de tre ældste Guder, Himlens og Jordens Styrere.

3die Act.

S. 64. **Helheim** er den Verden, hvor **Hel**, Dødsgudinden, hersker; derhen komme alle de Døde, som ikke komme i Valhal til Odin.

— 65. **Velskland** er de sydlige Lande, navnlig Italien.

— 67. **Nastrond** egentlig Ligstranden; der tænkte man sig, at Menedere og Mordere efter Døden skulde vade i Edderstrømme.

— 67. **Elivagar** er Navnet paa de Floder, der føre ned i **Niflheim**, Taagernes Verden.

3die Act.

S. 71. **Valfandur** eller, som det S. 82 hedder, **Valfader** er Navn for Odin som Valens eller de faldne Heltes Fader.

4de Act.

S. 76. **Hærørf** betyder egentlig Hærpil, en Pil, der sendtes om fra Mand til Mand, for at kalde Folk til Strid; altsaa en Slags **Budstikke**.

— 78. **Ran** er Havets Gudinde.

— 79. **Saga** er Historiens, Eftermælets Gudinde.

— 81. **Bors og Bures Børn** ere Guderne.

— 81. **Skuld** er en af **Nornerne**, de tre Gudinder, som tænktes at raade for Skjæbnen; de to andre hed **Urdur** og **Verdandi**.

— 81. **Gimle**, Himlen.

— 91. **Askurs Sønner** ere Menneskene; det første Menneske-par var Askur og Embla.

— 94. Ved **Rither** har Oehlenschläger vel tænkt sig en Jætte.

5te Act.

S. 99. **Einheriar** kaldtes de faldne Helte, som optoges i Valhal, hvor de til Verdens Undergang fortsatte det daadrige Liv, de havde ført paa Jorden.

— 101. **Seierfader**, Odin som Sejrens Giver.

— 108. **Hagleld**, det Samme som Haglbyge.

W-H.

Af „Udvalget for Folkeoplysnings Fremme" er udgivet i 1866:

1. **St. St. Blicher,** Tre Fortællinger (2 Mk.); 2. **C. C. F. Reinhardt,** Et Afsnit af den danske Bondestands Krønike (2 Mk.); 3. **Smaastykker,** Første Hefte (24 Sk.). Subskriptionsprisen for disse 3 Bøger, der tilsammen udgjøre 20 Ark 4 Sider, er, naar de kjøbes paa eengang, kun 4 Mk.

I 1867 er udgivet:

4. **Egils Saga,** gjenfortalt af H. H. Lefolii, Versene ved Svend Grundtvig. 10 Ark 10 Sider, stift heftet (2 Mk. 8 Sk.).

5. **Smaastykker,** Andet Hefte (Fodreiser i Mellemeuropas Bjerglande, tre Foredrag af D. F. Eschricht; Vore Pandserskibe, med 4 Billeder, af J. C. Tuxen; Fra min Skoletid, af en Mellemslesviger; Hornkvægets Antal 1866; Brygge-Sten.) 6 Ark 12 Sider (1 Mk. 12 Sk.).

6. **Smaastykker,** Tredie Hefte (Rasmus og Ingeborg, Fortælling af C. A. Thyregod; Erindringer fra Feltlivet 1850, af H. Tolderlund; Hreder Tosse, fortalt af H. H. Lefolii; Det preussiske Fængnaalegevær, med et Billede, af E. M.) 6 Ark 14 Sider (1 Mk. 12 Sk.).

7. **For Ungdommen,** ved G. Rode (Skildringer af Fædrelandshistorien, Sange, Fabler o. s. v. med 26 Billeder og 4 Melodier). 6 Ark 2 Sider, stift heftet (1 Mk. 8 Sk.).

8. **O. Vaupell,** Fredericiaslaget. Med Kort og Billede. 4 Ark 8 Sider, stift heftet (1 Mk. 2 Sk.).

9. **A. Oehlenschläger,** Hakon Jarl hiin Rige, Sørgespil. 7 Ark 8 Sider, stift heftet (1 Mk. 8 Sk.).

10. **Smaastykker,** Fjerde Hefte (Skildringer af det virkelige Liv ved C. A. Thyregod (Maren Avlskarl; To Forskudte); Remingtons-Geværet; Til Subskribenterne.) 3 Ark (12 Sk.).

Subskriptionsprisen for 1867 er 2 Rdl., der forud betales med 1 Rdl. halvaarlig, for hvilket Beløb i det Hele leveres 60 Ark. Subskribentsamlere tilstaaes følgende Friexempl.: Paa 10:1; 25:3; 50:8; 100:20; 150:36; 200:56.

I særskilte Aftryk er udgivet:

Th. Overskou, Smaatræk om Kong Frederik den Sjette (m. Portr.) 8 Sk.

J. C. Tuxen, Søkampen ved Helgoland (m. 3 Billeder). 6 Sk.

— Vore Pandserskibe (m. 4 Billeder) 8 Sk.

C. A. Thyregod, Rasmus og Ingeborg, en Fortælling. 16 Sk.

Naar 25 Expl. af disse eller Udvalgets andre Skrifter kjøbes paa eengang, faaes de i alle Boglader for ¾ Bogladepris.

Kjøbenhavn, den 28de Oktober 1867.

